
Protokoll

Regionstyrelsen

28 januari 2026

Regionstyrelsens protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg, 28 januari 2026, klockan 09.00–15.00
Beslutande	Meit Fohlin (S), ordförande, § 2, 15, 17, 19, 20, 28-40 Andreas Unger (M), 1:e vice ordförande, Ej § 2, 15, 20, 29 Johan Malmros (C), 2:e vice ordförande Thomas Karlström (S) Jenny Larsson (S), ej § 18 Håkan Ericsson (S), tjug ersättare Greger Eneqvist (S), tjug ersättare Caroline Kalass (S), tjug ersättare Mariette Nicander (M) Lina Runander (M), tjug ersättare, ej § 7 Eva Ahlin (C), ej § 18 Bibbi Olsson (C), tjug ersättare Jörgen Benzler (V), tjug ersättare Maya Arfvidson (MP) Lars Engelbrektsson (SD)
Ersättare	Lena Broén (S), tjug ersättare § 1, 3-11, 51, 12-14, 16, 41-50, 52-54, 18, 21-27. Ej § 2, 15, 20 Mårten Silvén (M), tjug ersättare § 7, 15, 20. Ej § 2, 29 Rolf Öström (M), tjug ersättare § 29 Micke Seid (MP), tjug ersättare § 2, 39 Per Arne Vretling (SD)
Övriga	Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF Helena Hagstedt, stadssekreterare, RSF Petra Jonsson, pressekreterare, RSF Cajsa Örndén, stadssekreterare, RSF Anna Malm, kanslichef, RSF Lise Langseth, förvaltningsdirektör, TSF, § 1 Susanne Pettersson, senior rådgivare, TSF, § 1 Jonas Carlsson, VA utvecklare, TSF, § 1 Anna Malkan Nelson, avdelningschef, TSF, § 1 Anders Lindholm, planeringsstrateg, RSF, § 2 Patrik Pettersson, chefsjurist, RSF, § 2, 17, 19-20 Natalie Svensson, advokat, AX Advokatbyrå, § 2 Marcus Westerlund, projektledare, PwC, § 2 - digital närvaro Elin Lydahl, administrativ direktör och bitr. förvaltningschef, RSF, § 2 - digital närvaro Lars-Göran Uddholm, räddningschef, RSF, § 9 Jenny Iversjö, avdelningschef, TSF, § 14, 15 Anna Rieem, projektchef, TSF, § 15

Josefine Strandängers, ekonomistrateg, RSF, § 17
Petra Thunegård Gråberg, näringslivsstrateg, RSF, § 17
Susanna Palomaa, enhetschef, RSF, § 17, 18
William Cöster, projektledare, RSF, § 19
Malena Bendelin, enhetschef, RSF, § 19, 28-37
Max Sundberg Wallman, översiktsplanerare, TSF, § 28-31
Jonas Nilsson, ekostrateg, RSF, § 35
Lisa Nordahl, säkerhetsdirektör, RSF, ej § 2
Izabelle Bengtsson, enhetschef, RSF, ej § 2
Per Wikberg, enhetschef, RSF, ej § 2, 15, 20
Jonas Karlsson, Enhetschef, RSF, ej § 2, 15, 20
Anna Stolarska, enhetschef, RSF, ej § 2
Anna Centerdal Waljanson, enhetschef, RSF, ej § 2
Rosanna Stenström, enhetschef, RSF, ej § 2
Kenneth Weinberg, enhetschef, RSF, ej § 2

Datum för justering

3 februari 2026

Paragrafer

§ 1–54, varav § 2, 17, 19–20, 29 och 31 justerades omedelbart

Ärendena hanteras i följande ordning: § 1, 3-11, 51, 12-14, 16, 41-50, 52-54, 18, 21-27, 17, 19, 26, 28-40, 15, 20, 2.

Underskrifter

Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför signaturer.

Sekreterare Helena Hagstedt

Ordförande Meit Fohlin § 2, 15, 19, 20, 28-40.

Ordförande Andreas Unger § 1, 3-14, 16-18, 21-27, 41-54.

Justerare Thomas Karlström

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsen
Sammanträdesdag	2026-01-28
Protokollet anslås	4 februari 2026
Anslaget tas ned	26 februari 2026
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS § 1	Information. Vattensituationen	7
RS § 2	Försäljning av aktierna i Gotlands Energi AB	8
RS § 3	Avfallstaxa 2026	12
RS § 4	Revidering av taxa inom plan- och bygglagen (PBL) 2026	14
RS § 5	Nedskrivning av kundfordringar 2025	15
RS § 6	Borttagande av rutin för finansiellt igångsättningstillstånd	16
RS § 7	Finansiering från Europeiska Investeringsbanken	18
RS § 8	Investeringsuppföljning 2026	20
RS § 9	Omställningsarbete Räddningstjänst	22
RS § 10	Nationellt hyrbemanningsavtal läkar- och sjukskötersketjänster	24
RS § 11	Sammansättning av personalutskott	26
RS § 12	Inköpsstatistik 2025 och upphandlingsplan 2026	28
RS § 13	Biblioteksplan 2026-2029	29
RS § 14	Förstudie för särskilt boende för äldre, Slite	32
RS § 15	Lägesrapport Stadsutveckling Visborg	34
RS § 16	Information. Finansiering arbetsmodell för landsbygdsutveckling (SAMLÄ)	38
RS § 17	Remiss. Produktivitetskommissionens betänkanden Goda möjligheter till ökat välstånd och Fler möjligheter till ökat välstånd	40
RS § 18	Uppföljning tilldelning ur näringslivsinslaget 2026	44
RS § 19	Remiss. Europeiska kommissionens förslag till ett nytt genomföranderamverk	47
RS § 20	Överklagande av regionfullmäktiges beslut 2025-11-17, RF § 182 och RF § 184 Strategisk process ö-lägesfaktorer och kommunikationer	49
RS § 21	Vårdskap för Organization of World Heritage Cities i Visby 2026	50
RS § 22	Uppdrag. Regionala utvecklingsrådet	52
RS § 23	Resultatredovisning av regionalt utvecklingsarbete 2025	53
RS § 24	Information. Förberedelse inför och återkoppling från politikerforum	55
RS § 25	OECD-projekt, öars ekonomi och reformdesign	56
RS § 26	Beslut deltagande i internationella möten 2025 och 2026	59
RS § 27	Information. Rapportering Internationell strategi och EU	62

RS § 28	Uppdrag. Samverkan regional kollektivtrafik och primärkommunalt uppdrag	63
RS § 29	Remiss. Begäran om yttrande över ansökan om nätkoncession	65
RS § 30	Styrkeområde Näringslivets Energiomställning. Rapport för 2025	68
RS § 31	Remiss. Översynen av riksintressen för värdefulla ämnen och material på norra Gotland	71
RS § 32	Information. Bildandeprojektet kring nationalpark Bästeträsk	76
RS § 33	Översyn av Blått centrum Gotland och förslag till samverkansavtal för perioden 2026-2030	77
RS § 34	Uppdrag. Rapport av pågående kommunala och regionala processer i orten Slite	80
RS § 35	Erbjudande om att upprätthålla en funktion som regional bredbandskoordinator 2026-2027	82
RS § 36	Information. Utredning av statsstöd för färjetrafiken	84
RS § 37	Information. Priskommissionens arbete	86
RS § 38	Motion. Bostäder för bofasta – för ett levande Gotland året runt	88
RS § 39	Motion. Stärk folkhögskolan på Gotland	92
RS § 40	Motion. Utveckla pedagogisk omsorg på Gotland	94
RS § 41	Medborgarförslag. Endast vegetarisk förtäring till medarbetare	96
RS § 42	Medborgarförslag. Ge inte bort vatten på restaurang, sälj det!	99
RS § 43	Medborgarförslag. Skänka frukt	100
RS § 44	Medborgarförslag. Fliseldning av torra träd	101
RS § 45	Medborgarförslag. Uppdatera likabehandlingspolicyn från december 2009	102
RS § 46	Medborgarförslag. Klimatråd på Gotland	104
RS § 47	Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen	106
RS § 48	Individrapporering av ej verkställda beslut 2025	107
RS § 49	Redovisning obesvarade motioner 2026	108
RS § 50	Redovisning obesvarade medborgarförslag 2026	110
RS § 51	Val. Personalutskottets ledamöter och ersättare	112
RS § 52	Anmälan av delegationsbeslut	114
RS § 53	Information. Vissa inkomna handlingar	115
RS § 54	Regiondirektörens information	116

RS § 1

Information. Vattensituationen

Sammanfattning

Lise Langseth, teknik- och samhällsbyggnadsdirektör, Jonas Carlsson, VA-utvecklare och Susanne Pettersson, senior sakkunnig, teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen informerar regionstyrelsen om den aktuella vattensituationen.

RS § 2 Försäljning av aktierna i Gotlands Energi AB

Ärendenummer: RS 2025/467

Paragraf föregående instans: AU § 1

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionfullmäktige godkänner transaktionen att överlåta Region Gotlands samtliga aktier i Gotlands Energi AB till Vattenfall AB i enlighet med framförhandlat aktieöverlåtelseavtal.
- Regionfullmäktige beslutar att från och med den dag som aktieöverlåtelsen genomförs, tillträdet, återkalla de uppdrag inom GEAB-koncernen som regionfullmäktige utsett eller nominerat personer till.

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen ingår framförhandlat aktieöverlåtelseavtal med Vattenfall AB avseende aktierna i Gotlands Energi AB. Avtalet är förenat med villkor om att Regionfullmäktige i Region Gotland godkänner transaktionen i beslut som vinner laga kraft.

Reservation

Johan Malmros (C), Eva Ahlin (C) och Bibbi Olsson (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för egna yrkanden.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Region Gotland äger idag 25 procent av Gotlands Energi AB (GEAB) och 75 procent ägs av Vattenfall AB. Som minoritetsägare har Region Gotland ett visst inflytande, men besluten fattas ytterst i GEAB:s olika bolag. GEAB står nu inför stora investeringar, framför allt inom elnätverksamheten men även inom fjärrvärmeverksamheten. Historiskt har dessa finansierats av Vattenfall men de har nu tydligt uttalat att även Region Gotland behöver ta ansvar för finansieringen.

Region Gotlands ekonomiska läge tillsammans med stora egna investeringar i kärnverksamheterna, GEAB:s kommande investeringar och att det finns en hel del värde i GEAB:s verksamheter har föranlett behovet av att utreda nyttan och värdet av Region Gotlands ägande i GEAB.

Regionstyrelsen beslutade 1 april 2025 att ge regiondirektören i uppdrag att genomföra en översyn av ägandet i GEAB-bolagen. Mot bakgrund av detta uppdrag anlitas konsultbolaget PwC för att genomföra en strategisk utvärdering av Region Gotlands ägande av GEAB med syftet att analysera

risker och möjligheter med en eventuell försäljning av Region Gotlands ägarandel i GEAB.

I PwC:s utredning, som presenterades i maj 2025, ställdes de två huvudsakliga handlingsalternativen mot varandra – att sälja respektive behålla

Region Gotlands ägarandel i GEAB. Analysen genomfördes utifrån fem olika perspektiv: näringsliv, samhällsbyggnad, beredskap, klimat och ekonomi. I utredningen identifierade PwC ett antal positiva såväl som ett antal negativa effekter för Region Gotland vid en försäljning av aktieinnehavet i GEAB.

De två tydligaste fördelarna som PwC lyfte fram i utredningen är att en försäljning skulle generera ett kapitaltillskott till Region Gotland och att risken för att Region Gotland skulle behöva gå in med ekonomiska ägartillskott till GEAB skulle elimineras. Båda dessa ha positiv effekt på Region Gotlands ekonomiska status. Vidare har Vattenfall öppnat för att konsolidera elnätskoncessionen på Gotland med Vattenfall Syd, något som kan innebära sänkta elnätstariffer för de gotländska elnätskunderna.

De risker som PwC identifierade i utredningen avsåg Region Gotlands insyn och inflytande i bolaget, förlust av arbetstillfällen och kompetens, förlorad kontroll över elnäts- och fjärrvärmepriser och förlorad lokal förankring vid nya projekt. PwC:s bedömning är att dessa risker kan hanteras och att de effekter som kan uppstå skulle vara av begränsad omfattning.

Mot bakgrund av PwC:s utredning gav regionstyrelsen, vid sitt möte den 26 maj 2025, regiondirektören i uppdrag att genomföra en ekonomisk värdering av Region Gotlands aktiepost i GEAB samt att inleda förhandlingar, för att därefter återkomma med ett beslutsunderlag inför en eventuell försäljning av Region Gotlandsaktieinnehav i GEAB.

Under sommaren och hösten har arbetet pågått med att ta fram en värdering av Region Gotlands aktieinnehav i GEAB och att genomföra förhandlingar med Vattenfall avseende köpeskilling och aktieöverlåtelseavtal. Ett framförhandlat aktieöverlåtelseavtal finns bilagt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Stefan Hollmark, regiondirektör, Anders Lindholm, planeringsstrateg, Patrik Pettersson, chefsjurist, regionstyrelseförvaltningen, Nathalie Svensson, advokat, AX advokatbyrå och Marcus Westerlund, projektledare, PwC.

Eva Ahlin (C) yrkar att ärendet återremitteras för att Region Gotland ska klarlägga:

1. Hur en försäljning av elnätsbolaget kan påverka den framtida elnästaxan för gotlänningar och huruvida det är möjligt att redan i dag med 25 % regionalt ägande, bli en del av regionalt elnät på fastlandet.

2. Hur en försäljning av fjärrvärmebolaget till Vattenfall och i andra led, en försäljning från Vattenfall av all sin fjärrvärme kan påverka den framtida fjärrvärmetaxan och rådighet över fjärrvärmenätet.
3. Hur lokal närvaro, bemanning och arbetstillfällen på Gotland påverkas av en försäljning
4. Hur lokal förankring, närvaro i forum kopplade till t.ex. regional utveckling och vilka effekter och ekonomiska konsekvenser frånvaro av sponsring till idrott och kultur påverkas av försäljning.

Johan Malmros (C) yrkar, om beslut fattas att Region Gotlands andel i Gotlands Energi AB säljs, att förhandlingar ska inledas med Vattenfall om att köpa fjärrvärmeverksamheten. Köpet ska finansieras av intäkterna från försäljningen av resterande delar av bolaget.

Meit Fohlin (S) yrkar avslag på Johan Malmros (C) yrkande.

Meit Fohlin (S) yrkar att den första beslutspunkten ändras enligt följande: Regionfullmäktige godkänner transaktionen att överlåta Region Gotlands samtliga aktier i Gotlands Energi AB till Vattenfall AB i enlighet med framförhandlat aktieöverlåtelseavtal.

Meit Fohlin (S) yrkar att regionstyrelsen tar följande beslut: Regionstyrelsen ingår framförhandlat aktieöverlåtelseavtal med Vattenfall AB avseende aktierna i Gotlands Energi AB. Avtalet är förenat med villkor om att regionfullmäktige i Region Gotland godkänner transaktionen i beslut som vinner laga kraft.

Mariette Nicander (M) yrkar med instämmande av Jörgen Benzler (V), Maya Arfvidson (MP) och Thomas Karlström (S) bifall till regionstyrelseförvaltningens förslag.

Lars Engelbrektsson (SD) yrkar avslag till regionstyrelseförvaltningen förslag avseende försäljning.

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras i dag eller återremitteras och finner att ärendet ska avgöras idag.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros tilläggsyrkande och finner att det avslås.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget tilläggsyrkande och finner att det bifalls.

Reservation

Johan Malmros (C), Eva Ahlin (C) och Bibbi Olsson (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för egna yrkanden.

Beslutsunderlag

Bolagsordning 2014

Konsortialavtal 2024-12-12

PwC Rapport. Strategisk utvärdering av ägandet i Gotlands Energi AB,
2025-05-09

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-09

Regionstyrelsen 2025-06-04 § 278

PwC Rapport värdeutlåtande 2025-12-23

Utkast Aktieöverlåtelseavtal 2026-01-08

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-01-09

RS § 3 Avfallstaxa 2026

Ärendenummer: RS 2025/2068

Paragraf föregående instans: AU § 2

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Tekniska nämndens förslag om att avgiftsfrihet för hushållens sorterade avfall som lämnas på återvinningscentral (ÅVC) ska bibehållas och inkluderas i förslaget till ny avfallstaxa från 1 mars 2026 antas.
- Regionfullmäktige beviljar tekniska nämndens förslag att anta övergångstaxa och reviderad ordinarie taxa som börjar gälla 1 mars 2026.

Sammanfattning

Region Gotlands nuvarande avfallstaxa gäller från 2024-01-01 och ska fullt ut finansiera kostnaderna för insamling, transport och återvinning av hushållsavfall. Nya lagkrav på utsortering och insamling av avfall, tillsammans med ny insamlingsentreprenör och förändrade system kräver en justerad taxa år 2026. Förslaget följer Avfall Sveriges nationella rekommendationer. Det nya insamlingssystemet med fyrfackskärl införs successivt under 2026 och innebär att vikttaxan tas bort från 1 februari 2026. Nya taxor införs för permanent- och fritidsboende i en- och tvåbostadshus från den dag som hushållet får sina fyrfackskärl. I Visby innerstad ersätts fyrfackskärl med tvåfackskärl och sidolösningar. Utsträckt hämtningsintervall för hemkompostering upphör och tjänsten för insamling av blandat mat- och restavfall tas bort. Eftersom insamlingssystemet införs under året redovisas både den gamla och den nya taxan i dokumentet Avfallstaxa 2026.

Resultatet av avgiftsfri ÅVC under 2025 har lett till kraftigt ökad inlämning, förbättrad sorteringskvalitet och ökad regelefterlevnad. Avgiftsfriheten har ökat incitamentet för att hushållen ska lämna avfall korrekt. Avgiftsfri ÅVC föreslås permanentas i taxan från och med 2026.

Teknikförvaltningen bedömer att avfallstaxan behöver ses över årligen under den kommande avtalsperioden, särskilt med hänsyn till ny entreprenör och att taxan indexeras varje år. Avfallsverksamheten ska vara självfinansierad, men i det framtagna förslaget för 2026 överstiger kostnaderna intäkterna, vilket innebär ett negativt resultat. Underskottet planeras att täckas av tidigare års upparbetat eget kapital om 11 miljoner kr som därmed återförs till abonnenterna. Det egna kapitalet planeras att användas över en tre-fyraårsperiod för att täcka eventuella underskott och på så sätt undvika att höja taxan.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar enligt tekniska nämndens förslag.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Minnesanteckningar. Avfallsberedning 2025-10-08

Teknikförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-10-15

Förslag. Avfallstaxa

Tekniska nämnden 2025-10-22, § 190

Förslag. Tillfällig taxa under 2026, fram till hemsortering startat

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-20

Skickas till

Tekniska nämnden

Regionstyrelseförvaltningen avdelning ekonomi

RS § 4 Revidering av taxa inom plan- och bygglagen (PBL) 2026

Ärendenummer: RS 2025/2196

Paragraf föregående instans: AU § 3

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Reviderad taxa inom plan- och bygglagen fastställs.
Ny taxa träder i kraft 1 mars 2026.

Sammanfattning

Avdelningen bygglov har tillsammans med förvaltningsstöd genomfört ett arbete med revidering av taxan inom plan- och bygglagen. Syftet med revideringen är att anpassa taxan till ny lagstiftning som började gälla den 1 december 2025 och att säkerställa att taxan uppfyller självkostnadsprincipen. Den nya lagstiftningen innebär att fler åtgärder kan utföras utan krav på bygglov. Nya åtgärds kategorier och justerade textbeskrivningar har därför lagts till och anpassats i den reviderade taxan.

Genom förbättrad struktur och ökad tydlighet förväntas taxan blir mer förutsägbar och rättvis för medborgare. Revideringen förväntas underlätta handläggarnas arbete och minska utrymmet för egna tolkningar. Revideringen påverkar inte de totala intäkterna nämnvärt. Taxorna indexjusteras årligen i enlighet med prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionfullmäktige beslutar enligt miljö- och byggnämndens förslag.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Miljö- och byggnämnden 2025-12-15, § 223

Teknikförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-13

Bilaga: Reviderad Plan-och bygglovstaxa inför nya PBL m.m ned PBF
ändringar

Bilaga: Nu gällande PBL-taxa från 1 juli 2024

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-16

Skickas till

Miljö-och byggnämnden

Regionstyrelseförvaltningen avdelning Ekonomi

RS § 5 Nedskrivning av kundfordringar 2025

Ärendenummer: RS 2025/2164
Paragraf föregående instans: AU § 4

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Enligt Region Gotlands riktlinjer för kundfakturering, kravhantering och inkasso (RF § 102, 2026 06-16) är nedskrivning av kundfordringar verkställighet.

Nedskrivning av kundfordringar ska göras löpande under året i de fall fordringarna skickats för långtidsbevakning hos inkassobolag. Nedskrivning innebär inte att regionen avstår från att bevaka fordran. Nedskrivningen innebär att fordran tas bort från balansräkningen och att en kostnad för kundförlust redovisas i den verksamhet som är upphov till fordran.

Eventuella återvunna fordringar återförs till respektive verksamhet och redovisas då som en intäkt.

De totala nedskrivningarna av kundfordringar år 2025 uppgår till 4 654 649 kr, varav konkurser 127 165 kr. Kundförlusternas fördelning per nämnd framgår av bilagan.

Nedskrivning av kundfordringar inom regionstyrelsens ansvarsområde uppgår till 114 373 kr. Merparten av kundfordringar avser budget- och skuldrådgivning för hyresgarantier.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga: Nedskrivningar av kundfordringar 2025
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-13

Skickas till

RSF Ekonomi

RS § 6 Borttagande av rutin för finansiellt igångsättningstillstånd

Ärendenummer: RS 2025/2270

Paragraf föregående instans: AU § 5

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Finansiellt igångsättningstillstånd ska inte längre krävas innan bygg- och anläggningsprojekt överstigande 3 miljoner kronor startar.
- Avsnitt 7.4 i Policy för ekonomistyrning stryks.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade 2012-11-26, § 145, att nämnderna ska inhämta finansiellt igångsättningstillstånd av regionstyrelsen innan bygg- och anläggningsprojekt överstigande 3 miljoner kronor får starta. Beslutet motiverades av ett behov av kontroll över det likvida flödet. Det är endast tekniska nämnden som driver den typen av projekt och därmed omfattas av rutinen.

Regionstyrelsen har 2013-04-30, § 120 delegerat till ekonomidirektör att fatta beslut om finansiellt igångsättningstillstånd och besluten delges regionstyrelsen enligt ordinarie rutin för delegationsbeslut.

I praktiken innebär rutinen för finansiellt igångsättningstillstånd inte att kontrollen över det likvida flödet blir starkare. Syftet med finansiellt igångsättningstillstånd har främst varit att få information om att projektet startat samt en prognos över månatliga utbetalningar i projektet. Den informationen delges idag regionstyrelsen och regionens ekonomiavdelning på annat sätt.

Regionstyrelsen informeras löpande, via ordinarie delårsrapporter och månadsrapporter, om hur regionens likviditet ser ut och regionfullmäktige tar årligen beslut om hur stor upplåning som ska tillåtas under året. Om regionstyrelsen av något skäl har behov av en tätare likviditetsuppföljning kan det enkelt ske. Ekonomiavdelningen har dagligen uppsikt över likviditeten. För att effektivisera arbetet med regionens bygg- och anläggningsprojekt föreslår regionstyrelseförvaltningen att rutinen att inhämta finansiellt igångsättningstillstånd nu tas bort.

Regionfullmäktiges beslut om investeringsbudget är det som styr när och om ett bygg- och anläggningsprojekt ska starta och för att ha kontroll över likviditeten och begränsa nyupplåning har även rutiner för beslut om årlig investeringsram införts.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att rutinen att inhämta finansiellt igångsättningstillstånd inte längre medför ökad kontroll över det likvida flödet. För att effektivisera arbetet med regionens bygg- och anläggningsprojekt föreslår därför regionstyrelseförvaltningen att rutinen att inhämta finansiellt igångsättningstillstånd tas bort.

Regionstyrelsen får information om vilka investeringsprojekt som är pågående genom den månatliga investeringsuppföljningen. Vilken ekonomisk information om de stora projekten som ska lämnas till ekonomiavdelningen är styrt i de beslutade riktlinjerna för redovisning av investeringar. Där står bland annat att det i alla bygg- och anläggningsprojekt med en budget över 10 miljoner kronor ska upprättas en utbetalningsplan som ska delges ekonomidirektör och finans- och redovisningschef.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Policy för ekonomistyrning
Riktlinjer för redovisning av investeringar
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-26

Skickas till

Tekniska nämnden

RS § 7 Finansiering från Europeiska Investeringsbanken

Ärendenummer: RS 2025/2339

Paragraf föregående instans: AU § 6

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Region Gotland ansöker om lån från Europeiska Investeringsbanken, EIB.
- Region Gotland vidareutlånar lån från EIB till AB Gotlandshem förutsatt att Region Gotlands låneansökan beviljats.
- Låneramen för upptagande av nya långfristiga lån 2026 utökas från 400 miljoner kronor till 2 750 miljoner kronor.
- Skuldförbindelse med lånevillkor för lån till AB Gotlandshem ska upprättas. Lånevillkoren ska i huvudsak motsvara villkoren för EIB-lånet. Marknadsmässig ränta ska tas ut.
- Region Gotlands finansiella mål om låneskuld ska inte omfatta lån som vidareutlånas till helägda dotterbolag.
- Vid ett beviljat EU-bidrag för investeringsprojekten ska bidraget vidareförmedlas till AB Gotlandshem.
- AB Gotlandshem ska administrera återrapportering och uppföljning av de aktuella projekten så att de uppfyller kraven från EIB och EU.

Jäv

Lina Runander (M) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Bedömning

Ett lån hos EIB möjliggör att söka investeringsbidrag. Investeringsbidraget är betydande. Räntorna som EIB tar ut är i nivå med Kommuninvest. Upplåning för vidareutlåning till Gotlandshem innebär mer administration i regionen för skuldförvaltningen.

Ett EIB-lån innebär omfattande krav på återrapportering och uppföljning både under projektiden och när projekten är genomförda. Eftersom det är Region Gotland som blir motpart till EIB och EU så hamnar ansvaret för återrapporteringen och uppföljning hos regionen men i praktiken så är det Gotlandshem som kan administrera återrapportering och uppföljning till EIB och EU.

Regionstyrelseförvaltningen anser att möjligheten att få 15 procent av lånebeloppet i investeringsbidrag motiverar att Region Gotland ansöker om lån hos EIB och vidareutlånar det till Gotlandshem.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att kunna inleda låne- respektive bidragsprocessen:

1. Ingå vederlagsfritt avtal med EIB om stöd med strategisk rådgivning för att utforma ansökningshandlingar.
2. Inleda låneprocessen genom att inge ansökan om bidrag senast 27 januari 2026.
3. Beslut om utökade låneramar och vidareutlåning m.m.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att åtgärderna 1. och 2. bedöms kunna göras inom ramen för regionstyrelsens delegationsordning. Åtgärd 3 kräver beslut i regionfullmäktige.

Regionstyrelsen föreslår att en skuldförbindelse upprättas med Gotlandshem och att lånevillkoren ska utgå från villkoren för EIB-lånen med tillägg för regionens kostnader för räntesäkring samt ett räntepåslag för att den ränta Gotlandshem betalar ska anses vara marknadsmässig.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att räntepåslaget ska motsvara den borgensavgift Gotlandshem betalar. Borgensavgiften beslutas av regionfullmäktige för ett år i taget. För år 2026 är borgensavgiften för Gotlandshem fastställd till 0,57 procent på nyttjad kommunal borgen (RF § 106, 2025-06-16).

Upptagande av lån i Region Gotland för vidareutlåning innebär att regionens långfristiga låneskulder ökar avsevärt. Regionfullmäktige har tidigare fattat beslut om låneram för 2026 för regionens egna investeringar (RF §185, 2025-11-17). Därefter har det blivit aktuellt att för Gotlandshems räkning att ansöka om lån hos EIB. Regionstyrelseförvaltningen föreslår mot bakgrund av detta att låneramen för upptagande av nya långfristiga lån 2026 utökas från 400 miljoner kronor till 2 750 miljoner kronor.

Vidare behöver förtydligas att lån för vidareutlåning till helägda dotterbolag inte ska ingå i beräkningen av det finansiella målet för regionens låneskuld.

Ärendets behandling under mötet

Lina Runander (M) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

EU Funding & Tenders Portal

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-18

Skickas till

AB Gotlandshem

RS § 8 Investeringssuppföljning 2026

Ärendenummer: RS 2026/92

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

För att underlätta för regionstyrelsen i sin uppsikt över förvaltningar och bolag inom Region Gotland, ska regionstyrelsen vid varje regionstyrelsesammanträde få en rapport som redogör för framdriften av Region Gotlands största investeringsprojekt. Rapporteringen avser de investeringsprojekt som har en totalbudget som överstiger 20 miljoner kronor. För närvarande är det Tekniska nämnden som ansvarar för samtliga projekt med budget som överstiger beloppet.

Projekten följs ur tre olika perspektiv – tid, kvalitet och ekonomi. De tre perspektiven bedöms utifrån färgerna grönt, gult och rött. Grönt betyder att det inte finns några avvikelser jämfört mot vad som planerats. Gult betyder att det finns mindre avvikelser och rött betyder att det finns stora avvikelser.

Rapporteringen avser status per den 12 december 2025 och den 21 januari 2026. I båda rapporteringar är det två projekt som rapporteras som röda och ett som redovisas som gult.

Projektet Kopparsviksbron är rött då slutbesiktningen inte godkändes. Enligt tidigare överenskommelse skulle bron vara klar den 18 januari, men på grund av väderförhållande har entreprenören fortsatt med färdigställandet. Därefter kan Region Gotland göra avhjälpande på entreprenörens bekostnad. Det finns bestridna fakturor på över 15 miljoner kronor. Bron förväntas att kunna användas från och med kryssningssäsongen 2026. Återställning av Kopparsviksgatan är avbeställt och behöver hanteras i ett separat projekt.

Projektet Klintehamn ARV ny intagsledning är rött. Ett anbud har inkommit som var väsentligt högre än budget, därför har beslut tagits att avbryta upphandlingen. Nu arbetar projektgruppen med att planera en ny upphandling och reservplan. Markarbeten för nya VA-ledningar har utförts enligt plan under perioden september till november. Ny reservplan med temporär omkoppling kan initieras vid ett kritiskt läge.

Projektet Ny idrottshall Roma är gult då miljö- och byggnämnden har förlängt handläggningstiden för bygglov, det kan medföra förändringar i tidsplanen. Projektet fortskrider först efter att beslut om bygglov har fattats, beslut förväntas fattas i MBN 2026-02-11.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Presentation: Projektstatus 2025-12-12

Presentation: Projektstatus 2026-01-21

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-01-21

RS § 9 Omställningsarbete Räddningstjänst

Ärendenummer: RS 2025/2059
Paragraf föregående instans: AU § 7

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

En omställning av Region Gotlands räddningstjänst behövs till följd av det försämrade säkerhetspolitiska läget i Europa och statens krav på att stärka det civila försvaret. Gotlands strategiska läge ställer särskilt höga krav på att räddningstjänsten ska kunna fungera även under höjd beredskap och bidra till totalförsvaret. För att möta dessa krav behöver organisation, resurser och arbetssätt anpassas för att stärka kompetens, planeringsförmåga och olycksförebyggande arbete.

Mot bakgrund av detta har ett projekt påbörjats med syfte att genomföra en långsiktig och kontrollerad omställning som förbättrar det förebyggande arbetet, stärker beredskapen vid kriser och höjd beredskap och skapar en hållbar organisation för framtiden. Målet är att räddningstjänsten senast 2027 ska ha rätt organisation, kompetens och resurser för att verka i både fredstida kriser och höjd beredskap, med effektivare resursanvändning, frigjord tid för planering och ett tydligare fokus på kärnuppdraget.

Projektet omfattar bland annat framtagande av en plan för räddningstjänst under höjd beredskap, en organisatorisk översyn, omfördelning av arbetstid till planering och förebyggande arbete, säkerställande av nyckelkompetenser samt utveckling av ett långsiktigt och systematiskt förebyggande arbete baserat på risk- och sårbarhetsanalyser.

Bedömning

Förändrat omvärldsläge, återuppbyggnaden av det civila försvaret och ökade krav på samhällsviktig verksamhet innebär att Region Gotlands räddningstjänst behöver en tydlig och långsiktig inriktning för vilken förmåga som ska finnas från 2027 och framåt. Gotlands ö-läge och begränsade möjligheter till extern förstärkning förstärker behovet av en samlad och realistisk förmågebedömning.

Utan en översyn av verksamheten finns risk för otydliga prioriteringar, ineffektiv resursanvändning och investeringar som inte stödjer långsiktiga behov eller totalförsvarets krav. Projektet skapar ett gemensamt underlag för strategiska vägval avseende förmåga, inriktning och framtida utveckling.

Ur ett ekonomiskt perspektiv är projektet en styrande och kostnadsdämpande åtgärd. Genom att tydliggöra framtida förmågekrav minskar risken för kostnadsdrivande ad hoc-lösningar och felriktade investeringar.

Projektet bedöms kunna genomföras inom en rimlig budgetram, huvudsakligen med interna resurser och begränsat behov av extern kompetens. Kostnaden ska ses som en strategisk investering i långsiktig ekonomisk hållbarhet och effektiv resursanvändning från 2027 och framåt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-16

Skickas till

Nämnder och bolag

RS § 10

Nationellt hyrbemanningsavtal läkar- och sjukskötersketjänster

Ärendenummer: RS 2025/2065

Paragraf föregående instans: AU § 9

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att Region Gotland inger en avsiktsförklaring om att delta i den nationella gemensamma upphandlingen av hyrbemanning, samordnad av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Sammanfattning

Sedan 2016 har Sveriges regioner, i samverkan med Sveriges Kommuner och Regionen (SKR), bedrivit ett långsiktigt arbete för att minska beroendet av hyrbemanning. Det nationella hyrbemanningsavtalet har varit en central del i detta arbete. Avtalet har minskat konkurrensen mellan regionerna, motverkat osunda marknadsförhållanden, säkerställt rimliga ersättningsnivåer och bidragit till att fler medarbetare valt anställning i regionernas egen verksamhet.

Region Gotland behöver ta ställning till fortsatt deltagande i den nationella gemensamma upphandlingen av hyrbemanning. Upphandlingen samordnas av SKR på uppdrag av samtliga 21 regioner och syftar till att säkerställa fortsatt samordning, kostnadseffektivitet och beredskap när nuvarande avtal löper ut vid utgången av 2027. För att upphandlingen ska få avsedd effekt krävs deltagande från samtliga regioner.

Erfarenheterna från det nuvarande nationella avtalet, som trädde i kraft den 1 januari 2024, är genomgående positiva. Inom hälso- och sjukvården har det dock saknats fullt utbyggda systemstöd för att på ett sammanhållet sätt följa hur kostnaderna utvecklats som en direkt följd av avtalet. Trots detta är den samlade bedömningen att avtalet har bidragit till lägre kostnader, främst genom lägre ersättningsnivåer. Enbart regleringen av ersättning för bostäder i samband med hyrbemanning bedöms ha inneburit en kostnadsminskning om cirka 10 miljoner kronor per år. Avtalet har därutöver bidragit till minskad användning av hyrbemanning, upphörda direktupphandlingar samt stärkt beställarroll för regionerna. Både hälso- och sjukvårdsnämnden och socialnämnden har informerats om ärendet och tagit informationen till handlingarna.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att Region Gotland bör delta i den nationella gemensamma upphandlingen av hyrbemanning. Detta för att fortsatt kunna hålla nere kostnader, säkerställa kvalitet och stärka regionens långsiktiga bemanningsförmåga.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Missiv från Sveriges Kommuner och Regioner om deltagande i nationell upphandling av hyrbemanning

Hälso- och sjukvårdsnämnden 2025-12-04, § 107

Socialnämnden 2025-12-03, § 217

Regionstyrelseförvaltningen 2025-12-18

Skickas till

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

Regiondirektören

RS § 11 Sammansättning av personalutskott

Ärendenummer: RS 2025/763

Paragraf föregående instans: AU § 10

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen väljer till personalutskottet sju (7) ordinarie och tjugotre (23) ersättare för samma mandattid som gäller regionstyrelsen. Ersätter beslut om sammansättning från RS 2025-09-30, § 377.
- Regionstyrelsen beslutar att utse ordförande, vice ordförande, andre vice ordförande, ledamöter och ersättare till personalutskottet enligt förslag.
- Regionstyrelsen beslutar att anta föreslagna ändringar i Instruktion - regionstyrelsens beredande organ.
- Utöver ordinarie ledamöter och ersättare i utskottet erbjuds en förtroendevald från varje övrigt parti som har mandat i regionfullmäktige att delta vid utskottets möten.

Sammanfattning

Den 30 september 2025 beslutade regionstyrelsen att inrätta ett personalutskott inom Region Gotland att träda i kraft från och med den 1 januari 2026, § 377, RS 2025/763.

Personalutskottet är ett politiskt forum som ska ta ett övergripande ansvar för bland annat medarbetarnas arbetsmiljö och delaktighet genom att hantera ärenden rörande Region Gotlands arbetsgivarpolitik och därtill hörande övergripande styrande dokument samt övriga frågor som ankommer på regionstyrelsen i egenskap av personalmyndighet. Regionstyrelsen får delegera beslutsrätt till personalutskottet enligt 6 kap. 37-38 §§ kommunallagen.

Beslut om delegation från regionstyrelsen kommer att tas framgent. Utskottet är ett beredande organ för regionstyrelsen.

Personalutskottet ska bestå av sju (7) ordinarie ledamöter och tjugotre (23) ersättare, vilka utses av och inom regionstyrelsen för samma mandattid som regionstyrelsen. Regionstyrelsen utser av dessa ledamöter, en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande för utskottet. Till personalutskottets sammanträden erbjuds även en förtroendevald från varje parti i regionfullmäktige att delta. Inbjuden förtroendevald får delta i överläggningarna men har inte beslutanderätt. Regionens HR-direktör är föredragande i personalutskottet.

Till personalutskottet kan tjänstepersoner, fackliga företrädare, skyddsombud och externa sakkunnig bjudas in att delta vid enskilda möten eller i enskilda frågor. Personalutskottets ordförande fattar beslut vilka som ska bjudas in till

utskottets olika möten. Inbjudna personer får delta i överläggningar men har ingen beslutanderätt.

Om fackliga företrädare eller skyddsombud deltar vid möte i personalutskottet har de rätt till ledighet med bibehållen lön i enlighet med gällande regelverk.

En workshop har genomförts med förtroendevalda, tjänstepersoner, fackliga företrädare och skyddsombud i syfte att diskutera mål och innehåll för personalutskottet. Resultatet av workshopen föreslås ligga till grund för personalutskottets utformning och förhållningsregler som lämpligtvis antas vid första personalutskottet. Så som att det ska vara ett strategiskt och långsiktigt forum där det finns en tydlig uppföljnings- och beslutsprocess och där omvärldsbevakning och resultat från olika mätningar tas hänsyn till. Exempel på fokusområden är kompetensförsörjning, demografisk utveckling, arbetsmiljö och samverkan, chefers förutsättningar, hållbar bemanning, lönebildning och arbetsgivarvarumärket.

Som ytterst arbetsmiljöansvarig ska även det systematiska arbetsmiljöarbetet följas. För att ha tillräckligt med tid till fördjupade diskussioner föreslås mötestiden att vara mellan kl. 09.00-14.00.

Personalutskottets sammansättning och utformning regleras i instruktionen för beredande organ. Under första sammanträdet kommer ett årshjul för personalutskottet att presenteras.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att sammansättningen av ledamöter i personalutskottet inrättas i enlighet med förslaget.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande yrkar att utöver ordinarie ledamöter och ersättare i utskottet erbjuds en förtroendevald från varje övrigt parti som har mandat i regionfullmäktige att delta vid utskottets möten.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget tilläggsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Instruktion - regionstyrelsens beredande organ
Bilaga ledamöter och ersättare i personalutskottet
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-18

RS § 12 Inköpsstatistik 2025 och upphandlingsplan 2026

Ärendenummer: RS 2025/2269

Paragraf föregående instans: AU § 11

Regionstyrelsens beslut

- Information om inköpsstatistik upphandlingar 2025 och upphandlingsplan 2026 tas emot.

Sammanfattning

Region Gotlands upphandlingsplan utarbetas sedan 2022 för fyra kommande år i taget. I februari varje år informeras externa intressenter om innevarande års planerade upphandlingar. Syftet är att upphandlingsplanen ska ge information och uppmuntra till dialog inför kommande upphandlingar. Syftet är också att ge ökad framförhållning för leverantörer att delta i kommande upphandlingar. Region Gotlands upphandlingsplan innehåller flertalet av regionens större upphandlingar. Planen sammanställs av inköpsenheten i samarbete med alla förvaltningar. Sedan 2025 så sammanställs upphandlingsplanen direkt i upphandlingssystemet e-Avrop.

Upphandlingsplanen kommuniceras externt februari 2026 och ska därför inte spridas innan dess.

Bedömning

Förvaltningen gör bedömningen att användning och redovisning av inköpsstatistik och upphandlingsplan på årlig basis bidrar till uppföljning och kontroll av Region Gotlands inköp. Inköpsstatistik och upphandlingsplan har tagits fram inom program sänkta inköpskostnader som totalt sett ska sänka inköpskostnader, öka avtalstrohet och enhetlighet vid inköp. Vidare att bidra till de strategiska inköpsmålen

1. Helhetsorientering och hållbarhet.
2. Långsiktighet.
3. Lätt att handla rätt.
4. Effektivitet, kvalitet och regelmässighet.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Utkast upphandlingsplan 2026 (extern version)

Inköpsstatistik 2025 och upphandlingsplan 2026

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-24

RS § 13

Biblioteksplan 2026-2029

Ärendenummer: RS 2024/2140

Paragraf föregående instans: AU § 14

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Biblioteksplan 2026-2029 antas.

Sammanfattning

Region Gotlands biblioteksplan 2026-2029 är ett styrdokument som beskriver hur den nationella och regionala bibliotekspolitiken ska genomföras på Gotland. Biblioteksplanen inkluderar både kommunala och regionala biblioteksformer; folkbibliotek, skolbibliotek, gymnasiebibliotek, vuxenutbildningens bibliotek, folkhögskolans bibliotek, medicinska fackbiblioteket och regional biblioteksutveckling. Tillsammans är de gotländska biblioteksformerna till för alla gotlänningar, i olika livssituationer, genom hela livet.

De olika biblioteksformerna har mycket gemensamt men har också olikheter när det gäller uppdrag och målgrupper. Biblioteksplanen beskriver tre gemensamma inriktningar och åtta mål som behöver uppfyllas för att de gotländska biblioteken ska kunna möta lagkrav, aktuella samhällsutmaningar och allmänhetens behov. Alla inriktningar i planen kan användas av alla biblioteksformer, däremot kan de olika målen vara olika användbara för de respektive biblioteksformerna.

Biblioteksplanen är framtagen i samverkan mellan biblioteksformerna. Ett tjugotal dialogmöten har genomförts för att samla inspel till biblioteksplanen där samtalen har utgått från aktuella samhällsutmaningar och hur biblioteken kan bidra till att lösa dem.

Biblioteksplanen har varit på öppen remiss efter regionstyrelsens fastställande. Några remissinstanser har lämnat in förslag på ändringar. Efter bearbetning presenteras nu en slutgiltig version av planen.

Bedömning

Biblioteksplan 2026-2029 har varit på öppen remiss efter regionstyrelsens fastställande. Några remissinstanser har lämnat in förslag på ändringar. Efter bearbetning i biblioteksplanens arbetsgrupp presenteras en slutgiltig version av planen. Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att biblioteksplanen nu är färdig att antas.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

Förvaltningens samlade bedömning är att samtliga tvärperspektiv omhändertas och tillgodoses i Biblioteksplanen.

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att med denna biblioteksplan uppnår Region Gotland i högre grad kraven i den nationella bibliotekslagstiftningen, de nya kraven om skolbibliotek i Skollagen samt andra lagar som gäller biblioteksverksamhet, t ex språk- och diskrimineringslagar. Biblioteksplanen bidrar också till att uppfylla visions- och effektmål i Gotland regionala utvecklingsstrategi samt insatser och mål i Kulturplanen.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att bibliotekens arbete mot målen i biblioteksplanen kommer att kvalitetssäkra och därmed effektivisera verksamheterna. Arbetet mot målen i biblioteksplanen rymmer inom ordinarie budgetram för nämnderna, förutom när det gäller skolbiblioteksverksamheten. Här skapar ny lagstiftning ökade krav på t ex bemanning, något som delvis kommer att ersättas genom statsbidrag.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att biblioteksplanen påverkar och ökar barns möjlighet att ta del av information, kunskap, litteratur och kultur samt språk- och läsfrämjande insatser. Barn har tillfrågats i framtagandeprocessen och deras åsikter har beaktats i skrivandet av planen. Målen har skrivits utifrån Barnkonventionen, bland annat med utgångspunkt i artikel 2 (inget barn får diskrimineras), artikel 3 (barnets bästa), artikel 6 (barns rätt till liv, överlevnad och utveckling), samt artikel 12 (barns rätt att bli lyssnade på). I texten till mål 5 står: ”Barnkonventionen implementeras och kunskapen om barnrätt ökar på biblioteken”.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att biblioteksplanen bidrar till regionala och nationella jämställdhetsmål. Biblioteken ska vara tillgängliga för alla oavsett förutsättningar och livssituation. Sociala och kulturella hinder (t ex genus) ska identifieras och åtgärdas så att biblioteken är tillgängliga för personer utan biblioteksvana. Biblioteken ska också arbeta aktivt med diskrimineringsgrunderna och hbtqi-frågor för att främja lika rättigheter, motverka diskriminering och skapa en mer tillgänglig och trygg verksamhet.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att biblioteksplanen påverkar hela Gotland eftersom biblioteken är spridda över hela ön, samt arbetar med uppsökande verksamhet utanför bibliotekens lokaler för att nå fler, även på landsbygd. Enligt planen ska bibliotekens utbud vara tillgängliga för alla oavsett förutsättningar som till exempel var man bor och i vilken livssituation man befinner sig i.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att arbetet gentemot målen i biblioteksplanen kommer att öka bibliotekens interna kunskap om hållbara arrangemang och energianvändning samt bidra till ökade kunskaper hos allmänheten om behovet av klimatomställning, cirkulär ekonomi och ökad miljömässig hållbarhet.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Biblioteksplan 2026-2029 (bearbetat förslag till beslut efter remissrunda)
Missiv remissförslag biblioteksplan 2026-2029, rev till RS 2025-08-28
Yttrande. Länsstyrelsen i Gotlands län 2025-10-03
Remissvar. Uppsala universitet Johanna Hansson 2025-10-17
Remissvar. Vänsterpartiet Gotland 2025-10-20
Remissvar. Återkoppling remissversion Avd. Regional utvecklig, Region Gotland 2025-10-21
Remissvar. HSN § 99 RS Remiss. Hälso- och sjukvårdsnämnden 2025-10-22
Remissvar. SON § 185 RS Remiss. Socialnämnden 2025-10-23
Remissvar. BUN § 114 RS Remiss. Barn- och utbildningsnämnden 2025-10-24
Remissvar. GVN § 83 Remiss. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2025-10-27
Remissvar. MBN § 179 Remiss. Miljö- och byggnämnden 2025-10-27
Remissvar. TN § 196 Remiss. Tekniska nämnden 2025-10-27
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-18

Skickas till

Beslutad biblioteksplan skickas till samtliga politiska facknämnder

RS § 14 Förstudie för särskilt boende för äldre, Slite

Ärendenummer: RS 2025/2121

Paragraf föregående instans: AU § 12

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna startpromemoria avseende Säbo Slite och att ett exploateringsprojekt skall initieras avseende del av fastigheten Othem Vikhagen 1:1.
- Regionstyrelsen beslutar att överlämna till socialnämnden att ta vidare frågan om marktilldelning för fastigheten Othem Vikhagen 1:1 till tekniska nämnden.

Sammanfattning

Under 2023 beställde socialförvaltningen en förstudie av samhällsbyggnadsförvaltningen gällande lokalisering av lämplig mark för uppförande av nytt särskilt boende för äldre i Slite.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har inom ramen för nu aktuell förstudie utrett flera markområden i Slite och framhåller fastigheten Othem Vikhagen 1:1 som det mest lämpliga alternativet för uppförande av ett särskilt boende inom Slite. Socialnämnden beslutade 2025-12-03, § 213 att förorda markytan inom Othem Vikhagen 1:1 för ett nytt särskilt boende för äldre. Förstudien presenteras i en startpromemoria som bifogas denna tjänsteskrivelse.

Det finns även sedan tidigare en genomförd förstudie på samhällsbyggnadsförvaltningen med namn Säbo på Gotland där regionstyrelsen 2025-10-23, § 432 beslutade att initiera ett exploateringsprojekt avseende del av Visby Artilleriet 1:33.

Bedömning

I och med att det inom aktuell del av Othem Vikhagen 1:1 redan finns en detaljplan som medger byggnation och därmed är avsedd för utveckling, bedömer samhällsbyggnadsförvaltningen att det finns goda förutsättningar att möjliggöra för uppförande av ett särskilt boende för äldre på platsen. En ny detaljplan behöver dock tas fram.

Regionstyrelsen föreslås därför besluta att godkänna startpromemoria avseende Säbo Slite och att det ska initieras ett exploateringsprojekt avseende del av Othem Vikhagen 1:1.

Regionstyrelsen föreslås också besluta att överlämna till socialnämnden att ta vidare frågan om marktilldelning för fastigheten Othem Vikhagen 1:1 till tekniska nämnden.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Startpromemoria Säbo Slite

Socialnämnden 2025-12-03, § 213

Samhällsbyggnadsförvaltningen tjänsteskrivelse 2025-12-17

Skickas till

Socialnämnden

RS § 15

Lägesrapport Stadsutveckling Visborg

Ärendenummer: RS 2025/2168

Paragraf föregående instans: AU § 13

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna lägesrapporten.
- Regiondirektören får i uppdrag att arbeta vidare med projekt Stadsutveckling Visborg enlighet med den prioriteringsordning som föreslås för det mellanalternativ som beskrivs i lägesrapporten. Detta beslut ersätter tidigare beslut om projektdirektiv och projektets utbyggnadsordning och blir ingångsvärdet till exploateringsplan och budget.

Sammanfattning

Projektet Stadsutveckling Visborg, som har pågått sedan 2011, har utöver det årliga underlaget för exploateringsplan och budget inte lämnat någon skriftlig lägesrapport kring projektets status. Syftet med denna rapport är att skapa insyn och ge underlag för beslut om Visborgs fortsatta utveckling.

Lägesrapporten innehåller information om projektets organisation, vilka styrdokument och faktiska förutsättningar som projektet har att förhålla sig till, ekonomiska kostnadsbedömningar genom åren, vilka pågående och framtida delprojekt som projektet arbetar med, en analys utifrån två utbyggnadsscenarier samt en sammanställning och förslag på fortsatt planering och utveckling. Lägesrapporten presenterades för tekniska nämnden den 17 december 2025 eftersom tekniska nämnden är den nämnd som har i uppgift att verkställa regionstyrelsens beslut om exploatering.

Successivt under projektets gång har flertalet utredningar genomförts. Utredningarna har bidragit till att projektet idag har en ökad kunskap och förståelse om områdets förutsättningar och utmaningar. Att projektet har en ökad kunskap om nuläget bidrar till att området kan utvecklas utifrån platsens specifika förutsättningar och att området kan bebyggas långsiktigt hållbart utifrån den föränderliga värld vi lever i kopplat till klimatförändringar.

Projektet Stadsutveckling Visborg har analyserat de utmaningar som finns för Visborgsområdet utifrån två olika utbyggnadsscenarier, huvudalternativet och nollalternativet. Utmaningarna är framför allt kopplade till vattenfrågor, vatten- och avloppsinvesteringar och tillståndsfrågor kopplat till naturmiljö.

Analysen av de två olika utbyggnadsscenarierna visar att arbete med Visborgsområdet behöver fortgå ytterligare en tid framöver oavsett vilket alternativ som väljs. Även om nollalternativet skulle väljas finns det fortfarande flertalet åtaganden som behöver genomföras och risker som behöver hanteras innan en utveckling av Visborgsområdet kan pausas eller avbrytas. Samtidigt

visar analysen att exploateringsnettot och antalet bostäder är bättre för huvudalternativet även om investeringskostnaderna skiljer sig markant mellan alternativen. Analysen visar också att om utrymme ges för att genomföra planering och utredning på helheten för Visborgsområdet innan delar av området börjar byggas ut, så skapas förutsättningar att fatta välgrundade investeringsbeslut som kan medföra långsiktiga besparingar och effektiviseringar på sikt.

Förslaget till fortsättning är att, utifrån genomförda utredningar och analys av utbyggnadsscenarierna, arbeta vidare med ett mellanalternativ utifrån de båda scenarierna, med hänsyn till utformning, utbyggnadsordning, utbyggnadstakt, finansieringsformer och organisation. Ett mellanalternativ innebär att projekt Stadsutveckling Visborg arbetar vidare med pågående projekt och övergripande utredningar kopplade till vattenfrågor, investering och tillståndsfrågor, samtidigt som projektet har att förhålla sig till de antagna detaljplanerna och de redan tecknade avtalen. Med kännedom om de förutsättningar som finns inom Visborgsområdet och vilken teknisk infrastruktur som krävs för att möjliggöra exploatering skapas en bättre förutsättning för att planera för byggnation. Genom att fokusera på ett utvecklingsområde i taget, som har behov av samma infrastruktur, begränsas de initiala investeringskostnaderna, infrastrukturen får en högre nyttjandegrad och tillgång till byggbar mark matchar bättre efterfrågan. För att mellanalternativet ska vara möjligt behöver projektet långsiktigt prioriteras både organisatoriskt med personella resurser och ekonomiskt vid beslut om exploateringsplan och budget.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen och teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen gör bedömningen att lägesrapporten är ett viktigt dokument som sammanställer nu kända förutsättningar och bedömningar för Visborgsområdet, den föreslår även hur områdets utveckling ska hanteras framåt.

Utifrån genomförda utredningar, kända fakta, riskanalyser och framtida möjligheter att utveckla Visby görs bedömningen att förslaget mellanalternativ avseende utbyggnadsscenario för Visborg är den inriktning som projekt Stadsutveckling Visborg behöver arbeta vidare med. Förslaget är lägesrapporten godkänns och att regiondirektören, avseende projekt Stadsutveckling Visborg, får i uppdrag att arbeta vidare med ett mellanalternativ, med hänsyn till utformning, utbyggnadsordning, utbyggnadstakt, finansieringsformer och organisation i enlighet med den prioriteringsordning som föreslås i lägesrapporten.

Ekonomiskt perspektiv

Årligen tas en femårig exploateringsplan och budget fram för alla exploateringsprojekt och även Stadsutveckling Visborg, den senaste kalkylen

2026-2031 godkändes av regionfullmäktige i juni 2025 (RF § 108, 2025-06-16). Mellanalternativet kommer generera en mindre aggressiv investeringstakt, även om de initiala investeringskostnaderna kommer vara höga för att kunna genomföra antagna detaljplaner och ingångna avtal. Genom att fokusera på ett utvecklingsområde åt gången, kan erforderliga investeringar för det specifika utvecklingsområdet återbetalas snabbare och nyttjas fullt ut genom att nya bostäder och verksamheter etableras inom området innan man påbörjar utbyggnad av ytterligare områden.

Barnperspektiv

Skolor i området och gymnasiet har deltagit i samband med arbetet med samrådet av miljökonsekvensbeskrivningen. Motsvarande arbete som gjordes i samband med samrådet avses implementeras i övriga delar i takt med att Visborgsområdets utvecklas. Nya bostäder, verksamheter, rekreations- och grönområden med närhet till naturreservatet Södra hällarna och Visbys centrala delar ska göra Visborg till en möjlighet för hela livet.

Jämställdhetsperspektiv

I den allmänna delen av Kvalitetsprogrammet för Visborg framgår att Stadsutveckling Visborgs mål är att skapa en tillgänglig och hållbar stad på jämlika villkor. Målet är också att det skapas kvalitativt boende och goda livsmiljöer för alla.

Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Beslutet påverkar i första hand det geografiska området som innefattas i projektet, dvs Visborgsområdet i södra Visby. När det gäller grundvatten och dagvatten påverkas angränsande områden.

Klimat och miljöperspektiv

Visborgsområdet är Visbys och Gotlands hittills största exploateringsprojekt. Hållbarhet är ett ledord i arbetet och utgår från tre hållbarhetsmål om, mobilitet, innovativa kretslopp samt samspel och identitet.

Hållbarhetsmålen, med koppling till de globala miljömålen och Agenda 2030, omfattar visionen om Visborg, en livfull stadsdel med naturens lugn – för arbete, boende och en aktiv fritid. Visborg tar form för att erbjuda en hållbar och innovativ miljö att bo, leva och verka i.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anna Rieem, projektchef och Jenny Iversjö, avdelningschef, teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Mariette Nicander (M) tillstyrker regionstyrelseförvaltningens förslag till beslut.

Johan Malmros (C) yrkar att regiondirektören får i uppdrag att inför kommande budgetberedning redovisa en samlad beskrivning av mellanalternativets omfattning, ekonomiska storleksordning samt övergripande, tidsatta etapper.

Maya Arfvidson (MP) yrkar bifall till Johan Malmros (C) yrkande.

Meit Fohlin (S) yrkar avslag på Johan Malmros (C) yrkande.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och Johan Malmros tilläggsyrkande och finner att regionstyrelseförvaltningens förslag vinner bifall.

Beslutsunderlag

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-08
Lägesrapport 2025, Stadsutveckling Visborg daterad 2025-12-17
Tekniska nämnden 2025-12-17, § 231

Skickas till

Registrator-TN, RS 2025/2168

RS § 16

Information. Finansiering arbetsmodell för landsbygdsutveckling (SAMLÄ)

Ärendenummer: RS 2025/581

Paragraf föregående instans: AU § 18

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regiondirektören har fått i uppdrag (RS 2025-05-25, § 264) att ta fram förslag på samverkansformer för landsbygdsutveckling som en utveckling av den befintliga arbetsmodellen för landsbygdsutveckling. SAMLÄ är en process för långsiktig samverkan som ska skapa hållbara strukturer för dialog och utveckling i Gotlands landsbygder. Arbetet sker i nära samverkan med lokala aktörer och inspireras av Byggsam-modellen i Örnsköldsvik. Processen omfattar flera faser med start 2025, leverans till budgetberedningen 2026 och implementering 2027. Uppdraget syftar till att skapa tydliga roller, stabil finansiering och gemensamma prioriteringar för att stärka platsens utveckling.

Resultatet av processen för SAMLÄ bedöms bidra till ökad effektivitet och samordning även inom Region Gotland. Genom att skapa en tydlig struktur för dialog och samverkan minskar risken för fragmenterade insatser och kortsiktiga lösningar. Modellen stärker kopplingen mellan lokala utvecklingsinitiativ och regionens strategiska mål, vilket är i linje med den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040. Ur ett koncernperspektiv innebär SAMLÄ att alla verksamheter inom Region Gotland får en tydlig struktur för frågor som rör lokal utveckling, vilket möjliggör effektivare verksamhetsplanering och genomförande av insatser.

Bedömning

Utvecklingen av processen för SAMLÄ bedöms enligt regionstyrelseförvaltningen bidra till ökad effektivitet och samordning inom Region Gotland som organisation. Genom att skapa en tydlig struktur för dialog och samverkan minskar risken för fragmenterade insatser och kortsiktiga lösningar. Modellen stärker kopplingen mellan lokala utvecklingsinitiativ och regionens strategiska mål, vilket är i linje med den regionala utvecklingsstrategi Vårt Gotland 2040.

Ur ett koncernperspektiv innebär SAMLÄ att alla verksamheter inom Region Gotland får en tydlig struktur för frågor som rör lokal utveckling, vilket möjliggör för effektivare verksamhetsplanering och genomförande av insatser. Det kräver självklart att även Region Gotland som organisation strukturerar sig utifrån den samverkansform som kommer fram genom den gemensamma processen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2025-05-25, § 264

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-18

RS § 17

Remiss. Produktivitetskommissionens betänkanden Goda möjligheter till ökat välstånd och Fler möjligheter till ökat välstånd

Ärendenummer: RS 2025/2064

Paragraf föregående instans: AU § 15

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att inlämna upprättat förslag till Finansdepartementet.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har mottagit remiss av betänkandet SOU 2025:96 - Fler möjligheter till ökat välstånd. Remissvar ska lämnas senast den 4 februari 2026.

Remissvaret har tagits fram i samarbete mellan regionstyrelseförvaltningen och hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Region Gotland välkomnar Produktivitetskommissionens ambition att stärka Sveriges långsiktiga produktivitet och konkurrenskraft. Regionen tillstyrker flera förslag inom digitalisering, AI, regelförenkling, statsbidragshantering och åtgärder för att stärka kompetensförsörjning. Samtidigt konstaterar Region Gotland att Gotlands och ö-lägets strukturella skillnader inte har beaktats i betänkandet och anser att de förslag som tas vidare från Produktivitetskommissionen måste göras med en territoriell/geografisk säkring. Region Gotland lyfter även och hänvisar till det svar regionen skickat till SVESAM-utredningen samt till den kommande publikationen från OECD ”Island Economies – Building Resilient, Innovative and Connected Island Regions” som kommer i februari.

Remissvaret betonar därför att reformer behöver utformas med hänsyn till geografiska och strukturella förutsättningar, ö-läget, demografi, begränsade pendlingsmöjligheter, höga krav på beredskap och resiliens och begränsade möjligheter att samarbeta över kommun- och regiongränser.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens anser att betänkandet innehåller flera väl avvägda bedömningar och förslag som kan bidra till ökad produktivitet och stärkt konkurrenskraft. Samtidigt har Gotlands unika förutsättningar inte beaktats i betänkandet. Det är angeläget att reformer och styrmodeller utformas med tillräcklig flexibilitet för att kunna tillämpas i regioner med olika territoriella och strukturella förutsättningar.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att kommissionens förslag inom forskning och innovation behöver kompletteras med ett geografiskt perspektiv och resurser för ökade territoriella samarbeten mellan fler aktörer. Region Gotland tillstyrker inriktningen mot kvalitet och resultat, men föreslår att resultatbaserad medelstilleddelning kompletteras med en geografisk faktor. Förvaltningen bedömer vidare att förslaget om att etablera mindre forskningsinstitut ger möjlighet till regional förankring och föreslår att ett institut provas på Gotland med inriktning mot forskning med dubbla användningsområden.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer vidare att förslagen inom digitalisering och artificiell intelligens är av särskild strategisk betydelse för Region Gotland. Förvaltningen instämmer i behovet av gemensamma nationella lösningar, tydligare regelverk och stärkt kompetens. Samtidigt föreslår förvaltningen att digitalisering och AI bör beaktas som en integrerad del av samhällets samlade beredskap, då robust digital infrastruktur är en grundförutsättning för samhällsviktig verksamhet i ett ö-läge. Inom detta område föreslås även Gotland bli pilot-region inom ett flertal områden.

Regionstyrelse förvaltningen ställer sig positiva till de flesta bedömningar och förslag kopplade till arbetsmarknad och kompetensförsörjning men är noga med att lyfta ö-perspektivets utmaningar i yttrandet. Förvaltningen ställer sig tveksamma till förslaget om att inrätta en ny nationell yrkesutbildning på gymnasial nivå med lägre studietakt och sänkta behörighetskrav. Tveksamheten avser främst likvärdighet, utbildningens kvalitet och konsekvenserna för en redan utsatt elevgrupp. Samtidigt finns det delar som bedöms ha potential att bidra positivt till elevers motivation och måluppfyllelse förutsatt att rätt stöd och resurser säkerställs.

Regionstyrelseförvaltningen instämmer i vikten av goda, samhällsekonomiskt ändamålsenliga ramvillkor för en hållbar klimatomställning. Förvaltningen påpekar att högre bensin- och dieselskatter ökar incitamentet att minska användningen av fossila bränslen, men efterlyser fler kostnadseffektiva styrmedel och framhåller även vikten av stöd till utveckling av klimatförbättrad betong, med hänsyn till Gotlands stora cementindustri. Förvaltningen motsätter sig däremot att Sveriges klimatmål helt harmoniseras med EU:s, då olika regioner har olika förutsättningar. Sänkta ambitioner vore fel väg då klimatpolitik visat sig driva innovation.

Regionstyrelseförvaltningen delar kommitténs bedömning att nuvarande ordning för finansiering av stadsbidrag bidrar till otydlighet och oförutsägbart. På betänkandes förslag angående en statlig garantimodell föreslår regionstyrelseförvaltningen i stället en indexering av de generella statsbidragen framåt för att inte riskera en urholkning. Samtidigt framhåller förvaltningen att en garantimodell är en bättre modell än nuvarande system.

Regionstyrelseförvaltningen, tillsammans med hälso- och sjukvårdsförvaltningen, tillstyrker i huvudsak kommissionens inriktning mot stärkt primärvård, ökad prevention, digitalisering och utfasning av lägvårdevård. Förvaltningarna föreslår att 1 100 listade patienter är ett bättre mått för stärkt primärvård än förslaget om antal utfärdade specialistbevis. Förvaltningarna bedömer att vissa förslag inte är ändamålsenliga för Region Gotland, särskilt förslag som innebär statlig inblandning i regionernas ersättningssystem då det bedöms innebära ett intrång i det kommunala självstyret. Förvaltningarna avstryker förslag om remisskrav på akuta sjukhusbesök då det skulle riskera att försämra tillgänglighet och effektivitet för sjukvården på Gotland.

Regionstyrelseförvaltningen välkomnar bedömningar och förslag kopplade till regelförenklingar i delbetänkandet. Förvaltningen lyfter att Gotlands natur och kulturarv med många olika riksintressen skapar målkonflikter som riskerar att bromsa produktivitet.

Regionstyrelseförvaltningen instämmer i att det krävs ett samlat omtag för att förbättra funktionerna i bostadsmarknaden, men påpekar att Gotland har stora variationer i förutsättningar för byggande av nyproduktion, liksom många andra regioner i Sverige, varför det är önskvärt att man också ser över förbättrade förutsättningar för byggande på landsbygden.

Förslag om förtydligande av ansvarsfördelningen mellan region och Länsstyrelse är bra. Region Gotland har ett gott och nära samarbete med Länsstyrelsen i Gotlands län. Men förvaltningen instämmer i bilden av att länsstyrelsernas förutsättningar att verka i sin främjande och utvecklande roll utöver myndighetsrollen behöver stärkas. Däremot anser förvaltningen inte att det regionala utvecklingsuppdraget flyttas tillbaka till Länsstyrelserna.

Avseende transportinfrastruktur lyfter regionstyrelseförvaltningen att färjetrafiken till och från Gotland är en strukturell förutsättning för produktivitet och regional utveckling. Färjetrafiken till och från Gotland måste ses som en del i den nationella infrastrukturen och i nationell plan hanteras i linje med övriga insatser för att stärka Sveriges infrastruktur.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsen godkänner yttrandet.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Petra Thunegard Gråberg, näringslivsstrateg och Josefine Strandängers, ekonomistrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Jörgen Benzler (V) yrkar att hela texten om Kap 10 bostadsmarknaden stryks.

Johan Malmros (C) yrkar avslag på Jörgen Benzlers (V) yrkande.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och Jörgen Benzlers ändringsyrkande och finner att regionstyrelseförvaltningen förslag vinner bifall.

Beslutsunderlag

Remiss. Finansdepartementet inkom 2025-10-21

Yttrande daterad 2026-02-04

Bilaga 1 Sammanfattning av förslag och bedömningar i slutbetänkandet
SOU 2025 96

Bilaga 2 Sammanfattning av förslag och bedömningar i delbetänkandet
SOU 2024 29

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-01-07

Skickas till

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Regionstyrelseförvaltningen avdelning Regional utveckling

Regionstyrelseförvaltningen avdelning Ekonomi

Finansdepartementet

RS § 18

Uppföljning tilldelning ur näringslivsinslaget 2026

Ärendenummer: RS 2025/1925

Paragraf föregående instans: REGU § 3

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att tilldela Coompanion Gotland ytterligare verksamhetsbidrag ur näringslivsanslaget om 258 828 kronor för verksamhetsåret 2026 utöver tidigare beslutade 400 000 kr.
- Regionstyrelsen beslutar att inte tilldela ytterligare 200 000 kr verksamhetsbidrag utöver redan beslutade 500 000 kr till Ungföretagsverksamhet Gotland för 2026.

Jäv

Eva Ahlin (C) och Jenny Larsson (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning

Coompanion Gotland (CG)

Coompanion Gotland finansieras genom ett verksamhetsbidrag från Tillväxtverket om 658 828 kr och Region Gotland om 400 000 kr. Tillväxtverket har ett medfinansieringskrav som innebär att högst 50 % av den totala kostnadsmassan får finansieras med statliga medel. Om den regionala finansieringen är lägre minskar även Tillväxtverket:s möjlighet att bidra i full omfattning. Under 2025 var Coompanion Gotland kostnadsnivå för låg i förhållande till det statliga stödet, vilket gjorde att Tillväxtverket övervägde att minska sitt bidrag. Tack vare tillfälliga åtgärder kunde Coompanion Gotland uppfylla kravet, men frågan kvarstår inför 2026, där man ännu avvaktar Tillväxtverket:s utlysning. Signalerna är att grundbeloppen kvarstår dock finns det inga signaler på hur Tillväxtverket kommer att förhålla sig till medfinansieringen.

Ung Företagsamhet Gotland (UF)

Ung Företagsamhet på Gotland har sedan 2019–2020 erhållit stöd från Region Gotland motsvarande 500 000 kr per år. Verksamhetens totala kostnader för 2025/2026 uppgår till 2 188 893 kr, där intäkterna utöver stödet från Region Gotland består av 941 000 kr från lokala näringslivet samt cirka 100 000 kr årligen från nationella partners. Region Gotlands finansiering motsvarar i dagsläget cirka 35 % av intäkterna. Utöver detta finns mindre intäkter från deltagaravgifter kopplade till Ung Företagsamhet-mässan och andra större aktiviteter.

Med nuvarande stöd beräknas verksamheten gå med ett underskott på cirka 513 000 kr för räkenskapsåret 2025/2026, vilket riskerar att påverka både

kvalitet och tillväxt för 2026, men även framåt då Ung Företagsamhet vill vidareutveckla sin verksamhet.

Bedömning Coompanion

Kort sikt (2026)

En utebliven ökning av anslaget riskerar att halvera Coompanion Gotlands totala finansiering och därmed kraftigt begränsa möjligheten att bidra till ett hållbart och inkluderande näringsliv på Gotland. För att säkerställa fortsatt verksamhet av god kvalitet och full statlig medfinansiering behövs en förstärkning av Region Gotlands verksamhetsbidrag inför 2026.

Lång sikt (2027 och framåt)

Utifrån de signaler som kommit från Tillväxtverket så finns det risk att hela anslaget kommer att förändras från och med 2027. Signalerna är minskat anslag, vilket kommer att medföra ytterligare svårigheter för Coompanion Gotland att bedriva en kvalitativ verksamhet. Detta är en situation som behöver analyseras i dialog med Coompanion under 2026.

Ung Företagsamhet Gotland (UF)

Kort sikt (2026)

Utifrån det ekonomiska läget och ett mycket hårt tryck på näringslivsanslaget samt att Ung Företagsamhet kortsiktigt kan klara verksamheten med nuvarande stödnivå så är regionstyrelseförvaltningens bedömning att inte prioritera utökad tilldelning för 2026.

Lång sikt (2027 och framåt)

Enligt uppgift från Ung Företagsamhet beräknas verksamheten gå med ett underskott med cirka 513 000 kr årligen om stödnivån ej justeras. Verksamheten kommer inte kunna fortsätta ha den ambitionsnivå gällande tillväxt och bredd avseende skolans olika årskurser som Ung Företagsamhet önskar. Regionstyrelseförvaltningen och utbildnings- och arbetslivsförvaltningen har tillsammans haft dialog med Ung Företagsamhet om frågan och även informerat dem om att Region Gotlands ekonomi är svår avseende utökning av bidrag.

Ärendets behandling under mötet

Eva Ahlin (C) och Jenny Larsson (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Ansökan om verksamhetsbidrag 2026 Coompanion, (Originalansökan om verksamhetsbidrag)

Ansökan verksamhetsbidrag UF 2026, (Originalansökan om verksamhetsbidrag)
Slutrapport Coompanion Gotland 2025
Region Gotlands ekonomiska stöd UF, (UF:s beskrivning av ärendet och behov av ytterligare bidrag)
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-19

Skickas till

Regionstyrelseförvaltningen enhet Hållbar Tillväxt
Coompanion Gotland
Ung Företagsamhet Gotland

RS § 19

Remiss. Europeiska kommissionens förslag till ett nytt genomföranderamverk

Ärendenummer: RS 2025/2063

Paragraf föregående instans: AU § 21

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att inlämna upprättat yttrande till Finansdepartementet.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Regeringen har, genom Finansdepartementet, gett myndigheter, regioner och andra organisationer möjlighet att lämna synpunkter på EU-kommissionens förslag till ett nytt uppföljnings- och genomföranderamverk för EU:s nästa långtidsbudget. Förslaget innebär betydande förändringar jämfört med nuvarande programperiod, särskilt kopplat till ett prestationsbaserat utbetalningssystem.

Regionstyrelseförvaltningen noterar EU-kommissionens övergripande ambition att skapa ett mer enhetligt, transparent och resultatnriktat system för uppföljning och rapportering. Ansatsen att gå från tusentals indikatorer till ett hundratal anses som god, men samtidigt ser Region Gotland risker med den föreslagna modellen, något som bedöms få negativa konsekvenser på lokal, regional och nationell nivå.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen har inför upprättandet av remissvaret fört dialog med närliggande regioner inom programområdet Småland och Öarna samt med en särskilt tillsatt arbetsgrupp inom SKR som under hösten har arbetat med EU:s förslag till nya förordningar. Utifrån detta har regionstyrelseförvaltningen gjort en sammanvägd bedömning.

Regionstyrelseförvaltningen noterar EU-kommissionens ambition att förenkla det idag mycket komplexa systemet med tusentals indikatorer. Även om ambitionen är god och ansatsen välkomnas, bedömer förvaltningen att förslaget i sin nuvarande form främst underlättar uppföljning och utvärdering på en övergripande och aggregerad nivå, med fokus på budgetens helhet.

Regionstyrelseförvaltningen anser att förslaget i stället bör fokusera på att säkerställa ett effektivt och ändamålsenligt genomförande på programnivå, där uppföljnings- och genomföranderamverket är flexibelt, tar hänsyn till regionala och territoriella skillnader och inte ökar den administrativa bördan för

exempelvis stödmottagare och de aktörer som ansvarar för programgenomförandet.

Regionstyrelseförvaltningen anser att förslaget inte tar tillräcklig hänsyn till erfarenheter från innevarande programperiod, där exempelvis stelbenta indikatorer har lett till inlåsnings effekter av medel, samt att ökade krav på stödmottagare kopplat till redovisning och en prestationsbaserad utbetalningsmodell kan medföra att allt fler aktörer tvekar inför att söka EU-medel.

Regionstyrelseförvaltningen konstaterar vidare att den föreslagna strukturen ställer höga krav på styrning och samarbete mellan myndigheter. Implementering av nya system bör i möjligaste mån anpassas till, eller integreras med, befintliga system som NYPS 2020. Detta för att undvika höga administrativa kostnader, extra resursbehov och fördröjningar i programgenomförandet. Förvaltningen vill också understryka att implementeringen av ett nytt uppföljnings- och genomföranderamverk ställer stora krav på fungerande flernivå- och flerpartssamverkan, där regional delaktighet i alla delar av processen är av yttersta vikt.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsen beslutar att lämna det upprättade yttrandet till Finansdepartementet.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av William Cöster, projektutvecklare, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Begäran på svar om ” Remittering av Europeiska kommissionens förslag till ett nytt genomföranderamverk”. Regeringskansliet, inkom 2025-10-23

Region Gotlands svar på ”Remittering av Europeiska kommissionens förslag till ett nytt genomföranderamverk ” 2026-01-28

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-15

RS § 20

Överklagande av regionfullmäktiges beslut 2025-11-17, RF § 182 och RF § 184 Strategisk process ö-lägesfaktorer och kommunikationer

Ärendenummer: RS 2025/2373

Paragraf föregående instans: AU § 22

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att avge upprättat yttrande till Förvaltningsrätten.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Regionfullmäktiges beslut om att anslå medel för projektet ”Strategisk process ö-lägesfaktorer och kommunikationer” har blivit överklagat. Förvaltningsrätten har förelagt Region Gotland att komplettera med bl.a. ett yttrande om hur regionen ställer sig till överklagandet. Regionen har blivit beviljad anstånd med yttrandet till den 30 januari 2026.

Förslag till yttrande är under utarbetande och beräknas komma med i kallelsen till regionstyrelsens sammanträde den 28 januari 2026. I övrigt har regionstyrelseförvaltningen redan gett in begärda kompletteringar.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Patrik Pettersson, chefsjurist, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottet förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Föreläggande med överklagande daterad 2025-12-05
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2015-12-18

Skickas till

Förvaltningsrätten

RS § 21

Värdskap för Organization of World Heritage Cities i Visby 2026

Ärendenummer: RS 2025/2418

Paragraf föregående instans: AU § 23

Regionstyrelsens beslut

- Regiondirektören får i uppdrag att bekräfta Region Gotlands avsikt att vara värd för Organization of World Heritage Cities april 2026.
- Kostnaderna för konferensen belastar politikens ansvar inom regionstyrelsens budget.

Sammanfattning

Region Gotland har fått frågan om att stå värd för ett möte inom Organization of World Heritage Cities (OWHC) i april 2026. Det som motiverar värdskapet är förväntade mervärden i form av starkt strategisk opinionsbildning inom nätverket för stadsutvecklingsfrågor som berör bebodda historiska städer med högt besöksstryck och stor säsongsvariation likt Visby. Mötet förväntas också stärka relationer med andra medlemmar i OWHC och bidra positivt till bilden av Gotland. Region Gotland har ökat sitt deltagande inom nätverket de senaste tre åren genom flera arbetsgrupper och möten vilket har gjort medlemmarna i OWHC nyfikna på Visby. Det har föranlett förfrågan om värdskap för ett möte på Gotland.

Bedömning

Det finns flera faktorer som motiverar att Region Gotland under 2026 står värd för ett möte i OWHC. Mötet är efterfrågat av flera städer i nätverket samt av både det regionala och det internationella sekretariatet. Mötet är ett tillfälle att lyfta fram frågor inom nätverket för stadsutvecklingsfrågor som berör bebodda historiska städer med högt besöksstryck och stor säsongsvariation likt Visby. Utöver tillresta medlemmar från städer i OWHC från främst Europa men även Nordamerika, så deltar även representanter från ansvariga myndigheter för världsarvet på Gotland och andra aktörer i världsarvsrådet.

Region Gotland får därtill ett tillfälle att dela Gotlands erfarenheter i vårt världsarv med deltagarna och diskutera städernas roll och möjligheter i ett internationellt sammanhang med andra världsarv. Det är även ett tillfälle att involvera gotländska aktörer i mötet och visa upp resultat av Region Gotland engagemang i OWHC för en bredare målgrupp.

Tidsmässigt kommer mötet äga rum i april 2026. Förslaget datum är 27–29 april 2026. Datum har stämts av med OWHC-sekretariatet samt berörda politiker vid Region Gotland.

Utifrån vad förvaltningen känner till idag, beräknas totalbeloppet för värdskapet uppgå till ca 80 000 SEK, exklusive moms och exklusive egen

arbetstid. Den sammanvägda bedömningen är att Region Gotland bör tacka ja till värdskapet och att kostnaderna för detta bör belasta politikens ansvar inom regionstyrelsens budget.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ej aktuell.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att mötet är kostnadseffektivt då vi delvis använder egna lokaler och egen personal till exempel för stadsvandringen. Flera av omkostnaderna för boende och mat kommer att finansieras av det internationella sekretariatet för OWHC.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att det kan ingå som ett perspektiv i diskussioner om livsmiljön i Visby. Inga barn eller ungdomar planeras delta i mötet.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömning är att mötet kommer att sträva efter att vara helt jämställt. Inbjudan vänder sig till både män och kvinnor. Varje stad skickar sina utvalda representanter. Region Gotland kommer att sträva efter att lika många kvinnor som män ska presentera och leda mötet. Könsuppdelad statistik kommer att tas fram.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att mötet kommer att hållas i världsarvet i Visby innerstad men att Gotland i stort kommer att presenteras och diskuteras.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att transporter till Gotland blir den största klimatpåverkan. Väl här kommer gästerna att färdas till fots, äta lokal mat och följa de råd och riktlinjer som gäller på Gotland t.ex. gällande vattenförbrukning. Vi kommer också att särskilt be om lokal, ekologisk mat för catering och andra måltider så långt det är möjligt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-18

RS § 22

Uppdrag. Regionala utvecklingsrådet

Ärendenummer: RS 2025/2256

Paragraf föregående instans: AU § 24

Regionstyrelsens beslut

- Återrapportering av uppdraget tas emot.

Sammanfattning

Vid regionstyrelsens sammanträde 2025-10-23 (Mål och budget, RS § 426) fick regiondirektören i uppdrag att utreda möjligheterna att nyttja det Regionala utvecklingsrådet för frågor som idag hanteras inom andra strategiska forum och återkomma med ett förslag senast 15 december 2025.

Regionala utvecklingsrådet diskuterade frågan den 18 november och konstaterade att det inte finns något i rådets uppdrag eller instruktioner som förhindrar rådet att lyfta frågor av styrande karaktär som idag hanteras inom andra strategiska forum där flera av rådets ledamöter också är representerade.

För frågor där det bedöms ändamålsenligt och effektivt att samla styrningen anser rådet att dessa frågor kan hanteras på rådets ordinarie möten, inom ramen för rådets nuvarande instruktion. När frågor som enbart berör en del ledamöter lyfts ska enbart de ledamöter som berörs delta, om inte annat anges av mötets ordförande. Regionala utvecklingsrådet diskuterade dock inte om styrningen för specifika råd eller forum bör omformas. Det mandatet ligger inom ramen för det givna uppdraget för varje specifikt forum eller råd. Men i de fall där behovet identifieras är det möjligt för rådet att hantera sådana frågor.

I ett första steg anser det regionala utvecklingsrådet att styrningen för följande forum och råd skulle kunna samordnas inom ramen för rådet om de så önskar:

- Världsarvsrådet.
- Blått Centrum.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Instruktion för Samverkansråd och forum. Daterad 2023-03-16

Regionstyrelsen 2025-10-23, § 426

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-02

RS § 23 Resultatredovisning av regionalt utvecklingsarbete 2025

Ärendenummer: RS 2025/2445

Paragraf föregående instans: REGU § 5

Regionstyrelsens beslut

- Resultatredovisningen fastställs.

Sammanfattning

Utifrån lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar respektive förordning (2024:99) om resultatredovisning av det regionala utvecklingsarbetet ska Region Gotland följa upp, utvärdera och årligen redovisa resultaten av det regionala utvecklingsarbetet till regeringen. Redovisningen för 2025, enligt mall och anvisningar från Tillväxtverket, ska tillställas Regeringskansliet senast den 21 februari 2026. Från och med i år regleras rapporteringen av förordning (2024:99) om resultatredovisning av det regionala utvecklingsarbetet, som antogs av Riksdagen i mars 2024. Förordningen ersätter tidigare reglering genom villkorsbrev och medför ett antal förändringar av omfattning, innehåll och struktur för regionernas årliga redovisning.

Förordningen lägger större vikt på redovisning av resultat snarare än genomförda aktiviteter. Vidare utgår delar som beskriver hur regionerna organiserat det regionala utvecklingsarbetet samt en tabell som redovisade resultat och önskade effekter av enskilda insatser.

Redovisningen för 2025 utgår från Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 (Skr. 2020/21:133) och dess fyra strategiska områden:

- Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet.
- Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet.
- Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet.
- Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystemet.

För varje område ska Region Gotland beskriva och redovisa:

- Hur det strategiskt viktigaste arbetet har genomförts.
- Hur perspektiven ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet har integrerats i arbetet.
- Hur olika territoriella perspektiv har beaktats.
- Vilka prestationer som uppnåtts under året samt vilka mål de bidrar till.
- Om möjligt, vilka effekter detta har bidragit till.

Utöver de fyra strategiska områdena ska ytterligare två områden redovisas på liknande sätt:

- Analys, uppföljning och utvärdering.
- Anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder.

Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 (Skr. 2020/21:133), är styrande för hur anslaget 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder ska användas. Vårt Gotland 2040 har tagits fram med beaktande av nationella strategin och dess prioriteringar. Vidare styr mål och prioriteringar i Vårt Gotland 2040 insatser enligt genomförandeprogrammen för samordning av regionala utvecklingsinsatser. Region Gotland har alltså valt att centrera uppdraget att samordna utvecklingsinsatser för genomförandet av strategin i tre genomförandeprogram, vilka då även ska underlätta uppdraget att planera, följa upp, låta utvärdera och årligen redovisa resultaten av det regionala utvecklingsarbetet.

I bilaga till denna tjänsteskrivelse återfinns 2025 års resultatredovisning enligt mall och instruktion. Den ska tillställas Regeringskansliet senast 2026-02-21.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Resultatredovisning av det regionala utvecklingsarbetet 2025
Regionstyrelseförvaltningen tjänsteskrivelse 2025-12-15

RS § 24

Information. Förberedelse inför och återkoppling från politikerforum

Ärendenummer: RS 2024/2511

Paragraf föregående instans: REGU § 6

Regionstyrelsens beslut

- Informationen från senaste politikerforum tas emot.

Sammanfattning

Forum för hållbar regional utveckling - Politikerforum - är en nationell mötesplats där representanter för regeringen möter ansvariga politiker från landets regioner kring frågor om regional utveckling. Syftet är att förbättra och samordna det regionala utvecklingsarbetet genom dialog, samverkan, lärande och kunskapsspridning mellan regionerna, regeringen och berörda statliga myndigheter. Politikerforum samlas fyra gånger per år och diskuterar aktuella och relevanta frågor som berör det regionala utvecklingsarbetet. Region Gotlands representeras av ordförande/presidiet i det regionala utvecklingsutskottet.

För att säkerställa regelbunden återkoppling och dialog kring de frågor som diskuteras på Politikerforum finns en stående punkt på dagordningen för det regionala utvecklingsutskottet med en återrapportering från diskussionerna på föregående politikerforum.

Det senaste mötet med politikerforum ägde rum den 28 november 2025 och behandlade följande punkter:

- Beredskapsfrågorna.
- Konkurrenskraftsfonden & Horisont Europa.
- Ramförordningen för en samlande övergripande EU-fond.
- Regional strategisk planering.
- Egnahemskommissionären.

Politikerforum den 27 februari 2026 är inställt, nästa ordinarie politikerforum äger rum den 22 maj, 2026.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Minnesanteckningar från politikerforum den 28 november 2025

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-19

RS § 25

OECD-projekt, öars ekonomi och reformdesign

Ärendenummer: RS 2024/1283

Paragraf föregående instans: REGU § 7

Regionstyrelsens beslut

- Rapporten godkänns.

Sammanfattning

Projektet "*Öars ekonomi och reformdesign*" avslutades formellt den 30 november 2025. OECD har levererat projektdelar enligt överenskommen projektplan. Det som återstår är själva publiceringen av projektrapporten. Publiceringen äger rum under kvartal 1 2026.

Region Gotland har genom projektet fått kunskaper, analys, kontakter som sammantaget stärkt möjligheterna till att territoriella förutsättningar som beror av insularitet får ökad betydelse. En särskilt viktig erfarenhet av projektet är de ökade kontakterna med andra regioner och kommuner och organisationer inom Sverige.

I vad mån resultaten kan bidra till långsiktiga effekter beror av användningen av projektets resultat.

Den här projektrapporten om projektets progression är den sista i sin form.

Bedömning

Den här statusrapporten innehåller följande händelser:

- Workshop med OECD om island proofing den 14 november 2025 i Stockholm.
- Projektavslut och omhändertagande av resultat.

Workshop den 14 november om island proofing

Tillsammans med Landsbygds- och infrastrukturdepartementet och Öckerö kommun, arrangerade Region Gotland en workshop om island proofing den 14 november 2025 i Stockholm. OECD ledde och genomförde workshopen. Det var ca 30 deltagare från ideell sektor, kommuner, nationella myndigheter, akademi på plats. Syftet med workshopen var att granska och återkoppla på ett utkast till verktygslåda för ö-anpassning, som utvecklats med stöd från OECD. Frågorna som deltagarna diskuterade rörde behovet av verktyget, vad det kan lösa, förekomst av data för att kunna använda det, vilka som bör vara involverade i användandet av det, och status för verktyget.

Här följer några axplock från redovisningen av samtalen under workshopen:

- Verktygets effekt på kostnader och servicetillgänglighet är osäker, men vi behöver en metod för att identifiera öarnas unika behov. Idag saknas konsekvensanalyser för beslut om post, banker, sophantering, sjukvård och hemtjänst.
- Statistik är bristfällig på små öar och medborgarforskning bör användas för att fylla kunskapsglapp. CIVILSAMHÄLLET MÅSTE INVOLVERAS I DATAINSAMLING.
- För att verktyget ska användas måste det vara känt, lättanvänt och baserat på goda data – både officiell statistik och lokal kunskap.
- Ansvaret för en typisk ö-fråga som båttransporter varierar ofta mellan stat, region och kommun, medan många öar saknar trafik helt.
- Samverkan över nivågränserna i användningen av verktyget kräver politisk vilja, annars riskerar verktyget att bli utan effekt.
- Att visa att verktyget leder till smartare beslut ökar dess attraktivitet.

Slutsatsen av diskussionen var att verktyget island proofing behövs, men att det kan behövas några anpassningar för att få genomslag.

Projektavslut och omhändertagande av projektresultat

Formellt avslutades projektet som SG REFORM finansierar den 30 november 2025. Det sista Advisory Board mötet ägde rum den 4 december 2025, direkt i anslutning till RDGP-mötet på OECD i Paris. Vid det senare mötet ventilerades själva rapporten. OECD inledde med en presentation (se bilaga), vilket följdes av anförande från EU-kommissionen SG Reform, mottagarländerna, övriga länders delegater. En reserapport finns framtagen.

Det som återstår för OECD att göra är att med de synpunkter och frågor som deltagarna uttryckte vid RDGP-mötet den 4 december 2025, göra slutliga justeringar i projektets huvudrapport och göra slutlig formgivning av densamma i enlighet med OECD:s rapportformat. En tryckt version och digital kommer, enligt OECD, vara klar för lansering i februari 2026.

OECD har frågat mottagarländerna om de önskar vara värdar i samband med lanseringsevenemanget.

Region Gotlands avslutsarbete består i att:

- Skriva en kortfattad projektavslutsrapport som summerar projektet och som är tillgänglig digitalt.
- Tillgängliggöra samtliga projektleveranser på projektets webbplats: Öars hållbara utveckling och flernivåsamverkan | Region Gotland
- Informera relevanta aktörer om var de kan hitta projektleveranserna.
- Informera relevanta aktörer om förekomst och användning av projektleveranserna.

Projektet är formellt avslutat, men avslutsarbetet återstår. Det finns även ett fortsättningsarbete i vilket Region Gotland kommer använda projektleveranserna, inte minst projektets huvudrapport och verktyget för island proofing. Det senare verktyget behöver Region Gotland översätta från engelska till svenska och även komplettera med användarstöd. Användningsområdena handlar bland annat om:

- Kunskaps- och analysunderlag: till SVESAM, i processen med EU: s kommande strategi för öar och kustregioner, i översyn av den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040 och andra styrdokument såsom planer och program.
- Underlag för samverkan med andra parter: i dialog och i utbyten och samarbeten med andra svenska regioner, nationell nivå och aktörer och intressenter lokalt såväl som nationellt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga OECD:s presentation den 4 december 2025 om projektet
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-16

RS § 26

Beslut deltagande i internationella möten 2025 och 2026

Ärendenummer: RS 2025/42

Paragraf föregående instans: REGU § 8

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar om deltagande i internationella möten i enlighet med upprättat förslag.

Sammanfattning

Regionstyrelsen tar enligt Region Gotlands arbetsgång för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden ställning till deltagande i möten som politiska företrädare för Region Gotland får inbjudningar till (RS 2018/454). Region Gotland ämnar delta enligt bilagt förslag.

Bedömning

Region Gotland ämnar delta i följande möten och konferenser:

DG MARE och CPMR bilateralt möte, 21-23 januari 2026, Bryssel, Belgien

Ett möte inom ramen för CPMR-ordförandeskapet. Mötet syftar till bilaterala överläggningar mellan DG MARE och CPMR avseende framtiden för den blå dimensionen inom smart specialisering. EU Ocean Pact, Maritime Industrial Valleys och blå ekonomi. Från DG MARE deltar Delilah Alkhudhairi.

Region Gotland prioriterar att delta

Förtroendevald deltagare kostnadsställe:

zz1002

CPMR Political Bureau den 19-20 februari 2026, Nicosia, Cypern

CPMR Political Bureau är CPMR:s styrelse. Mötet leds av CPMR-ordförande. Sakkunnig bistår regionrådet i sin ordföranderoll och deltar i mötet. Den sakkunnigas deltagande är knutet till att bistå ordförande.

Region Gotland prioriterar att delta

Förtroendevald deltagare kostnadsställe:

zz1002

CPMR Island Commisson årsmöte, den 28-29 april 2026, Sardinien, Italien

Ö-kommissionen är en av två geografiska kommissioner i CPMR som Region Gotland är aktiv medlem i. Årsmötet är kommissionens tillfälle att fatta handlingsplan och följa upp sin verksamhet. Det motiverar deltagande av

förtroendevald från Region Gotland. Då CPMR:s ordförande är inbjuden som talare, motiverar även det ett deltagande. Förvaltningen bistår med sakkunnig.

Region Gotland prioriterar att delta

Förtroendevald deltagare kostnadsställe:

zz1002

CPMR BSC årsmöte, den 20-21 maj 2026, Östergötland, Sverige

Östersjökommissionen är en av två geografiska kommissioner som Gotland är medlem i. Årsmötet är kommissionens tillfälle att fatta handlingsplan och följa upp sin verksamhet. Det motiverar deltagande av förtroendevald från Region Gotland. Då CPMR:s ordförande är inbjuden som talare, motiverar även det ett deltagande. Förvaltningen bistår med sakkunnig.

Region Gotland prioriterar att delta

Förtroendevald deltagare kostnadsställe:

zz1002

Region Gotland prioriterar inte att delta i följande möten och konferenser:

CPMR Transport working group, den 11-12 februari 2026, Örebro, Sverige

Det är Nordsjökommissionen och Östersjökommissionen i CPMR som gemensamt bjuder in till ett evenemang för att stärka synergier och samarbetet de två kommissionerna emellan.

Region Gotland prioriterar inte att delta

Regionkommittén plenarmöte, den 4-5 mars 2026, Bryssel Belgien

En inbjudan inom ramen för CPMR-ordförandeskapet att delta i en debatt om sammanhållningspolitik och budget. Tema och tidsanpassningen är relevanta, men regionrådet har andra åtagande som äger prioritet.

Region Gotland prioriterar inte att delta

Black Sea Economic Cooperation summit, den 27-28 maj 2026, Patras, Grekland

En inbjudan ställd till CPMR:s ordförande. Det är vice president Zaimis för CPMR Balcan and Black Sea Commission som bjuder in.

Tema och medverkande är relevanta för att motivera deltagande, men CPMR-ordförande har andra åtagande som regionråd som äger prioritet.

Region Gotland prioriterar inte att delta

Ärendets behandling under mötet

Sedan regionalt utvecklingsutskotts sammanträde den 13 januari 2026 prioriterar Region Gotland att även att delta på följande:

- CPMR Atlantic Arc Commission General Assembly, den 8-9 juni 2026, Québec City, Kanada.
- CPMR sekretariatet i Rennes och medlemsbesök i Frankrike, den 23-27 mars 2026, Frankrike (med reservation för ändrade datum).
- European Ocean Days, den 2-3 mars 2026, Bryssel, Belgien.

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag med tillägg och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-15

RS § 27 Information. Rapportering Internationell strategi och EU

Ärendenummer: RS 2023/967

Regionstyrelsens beslut

- Informationen godkänns.

Sammanfattning

I enlighet med *Arbetsgång för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden* (RS 2018/454) redovisas här:

- Reserapporter.
- OWHC – regionalt möte för Nordamerika och Nordeuropa-sektionen, den 22-25 september 2025, Luxemburg.
- UBC XVIII UBC General Conference, den 4-7 november 2025, Slupsk/Dolina Charlotty, Polen.
- CPMR General Assembly, den 19-22 november 2025, Barcelona, Spanien.
- RDPC OECD, den 4-5 december 2025.
- Inkomna inbjudningar till internationella konferenser och möten i Sverige och utomlands.
- Aktiviteter inom ramen för ordförandeskapet i CPMR.
- Övrigt från de internationella nätverken.

Arbetsgången för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden syftar till att förtydliga Region Gotlands internationella synlighet och engagemang i organisationer och nätverk på en övergripande strategisk nivå.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-15

Skickas till

REGU § 9

RS § 28

Uppdrag. Samverkan regional kollektivtrafik och primärkommunalt uppdrag

Ärendenummer: RS 2024/1087

Paragraf föregående instans: AU § 16

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
- Regionstyrelsen beslutar att uppdraget/ärendet avslutas genom denna rapportering.

Sammanfattning

I samband med att regionstyrelsen antog *Regionalt Trafikförsörjningsprogram 2024-2033* (RF § 29, 2024-03-25), fick regionstyrelseförvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag på hur ökad samverkan mellan kollektivtrafiken och det primärkommunala uppdraget skulle kunna se ut.

Uppdraget har hanterats inom ramen för en samverkansgrupp som initierades hösten 2024 med representanter från berörda förvaltningar; teknikförvaltningen, utbildnings- och arbetslivsförvaltningen och regionstyrelseförvaltningen. Under de gånger gruppen har samlats har dialogen fokuserat på att identifiera respektive förvaltnings mål, förväntningar, ambitioner och möjliggörande faktorer. Teknikförvaltningen ansvarar för den allmänna kollektivtrafiken och för skoltrafik på uppdrag av utbildnings- och arbetslivsförvaltningen. Regionstyrelseförvaltningen ansvarar för kultur- och fritidsfrågor, exempelvis kulturplan och uppföljning av kulturgarantin som innebär att varje elev, under sin grundskoletid, ska få ta del av museum, bio, teater, dans och musik.

Tekniska nämnden är regional kollektivtrafikmyndighet i Region Gotlands politiska organisation. Det bör därför vara tekniska nämnden/teknikförvaltningen som ska leda denna typ av processer och se till att samverkan sker där uppdraget så kräver.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att samverkansgruppen har medverkat till ökad samverkan mellan den regionala kollektivtrafiken och det primärkommunala uppdraget.

Förvaltningen bedömer att frågan kan tas vidare i ordinarie linje och de samverkansforum som finns kopplat till respektive förvaltningsuppdrag i sakfrågan.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktige 2024-03-25, § 29

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-12

RS § 29

Remiss. Begäran om yttrande över ansökan om nätkoncession

Ärendenummer: RS 2025/2340

Paragraf föregående instans: AU § 19

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att inlämna upprättat förslag till Energimarknadsinspektionen.

Jäv

Andreas Unger (M och Mårten Silvén (M) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Gotlands Elnät AB ansöker hos Energimarknadsinspektionen om linjekoncession, enligt ellagen, för två nya 145 kV-höghöspänningsledningar mellan Näs och Hemse. Region Gotland har getts möjlighet att yttra sig över ansökan.

I remissen ställs kommunspecifika frågor och uppmaningar. De senare är att informera om den planerade ledning kan innebära risker för negativ påverkan på viktiga samhällsfunktioner, att granska ansökan för att se om elnätsföretaget i tillräcklig grad har kännedom om kommunala planer och lokala förutsättningar, till exempel kommunala naturreservat, kommunala vägar eller vattenskyddsområden och till sist att informera om kommunen ser att det kan behövas särskilda dispenser eller tillstånd utöver nätkoncessionen för den ansökt sträckningen: Regionstyrelsen har i ett tidigt skede yttrat sig positivt över planerad elnätsförstärkning på Gotland, förvaltningen ser inte att ledningen innebär risker för viktiga samhällsfunktioner för civilsamhället på Gotland. Enligt remissunderlaget har elnätsföretaget i tillräcklig grad kännedom om kommunala planer och lokala förutsättningar. Enligt några av de redovisade samrådsyttrandena i remissunderlaget och enligt MKB:n, blir biotopskydds- och artskyddsdispenser aktuella för delar av planerad sträckning och vissa anläggningsarbeten kan kräva tillstånd enligt kulturmiljölagen.

Kommunspecifika frågor:

- *Är ledningen förenlig med gällande detaljplaner och områdesbestämmelser?*
Ledningen planeras inte gå genom områden med detaljplan. Enligt ett tidigt yttrande från Miljö och byggnämnden möter planerad sträckning inga planhinder.
- *Berör ledningen områden som tas upp i andra kommunala planer eller program (till exempel översiktprogram och naturvårdsplaner)?* Planerad sträckning berör

inte kommunala naturreservat eller vägar. I omedelbar närhet till planerad ny station i Hemse finns vattenskyddsområdet i Hemse, vilket kräver uppmärksamhet. Planerad ledning bedöms förenlig med översiktsplanen.

- *Passerar ledningen nära skolor, förskolor eller annan liknande verksamhet?* Nej, den planerade ledningen rör inte fastigheter där kommunala verksamheter bedrivs.
- *Anser ni att de skyddsåtgärder som elnätsföretaget beskriver i ansökan är tillräckliga?* Förutsatt att det villkoras i uppdrag till eventuella underentreprenörer, är bedömningen att de skyddsåtgärder som beskrivs i ansökans miljökonsekvensbeskrivning, MKB, blir tillräckliga, men frågan kan inte besvaras nu. Remissunderlaget är på en för övergripande nivå. Det framgår inte hur sökande avser att genomföra de åtgärder som föreslås i ansökans MKB och underliggande undersökningar, då det beslutas först i detaljprojekteringar. Bedömning och beskrivning i denna tjänsteskrivelse koncentreras därför på frågor om skyddsåtgärder.

Bedömning

Förvaltningens samlade bedömning är att ledningen bör tillstyrkas förutsatt att de hänsynsåtgärder som föreslås genomförs. Men, i underlaget saknas en tydlig koppling mellan förslagen på skyddsåtgärder och sökandes åtagande att genomföra dessa. I samrådet skrev dåvarande samhällsbyggnadsförvaltningen *"De föreslagna sträckningarna påverkar inte några pågående detaljplaner eller utpekade utvecklingsområden enligt gällande översiktsplan respektive samrådsförslag till översiktsplan 2040."* Om alternativ 1, det nu valda, angavs att det *"ligger i närmast anslutning till de områden som översiktsplanen pekar ut för vindkraft och energiproduktion, vilket eventuellt skulle kunna ge synergieffekter. Ungefär halva sträckan kräver ny ledningsdragnings, vilket innebär att det påverkar ett "orört" landskap. Den del som är tänkt att löpa genom riksintresseområdet Hablingbo och Silte, riskerar att påtagligt skada riksintresset."*

Regionstyrelseförvaltningen konstaterar att enligt kulturmiljöutredningen och den miljökonsekvensbeskrivning, MKB, som bilagts ansökan, *"har området analyserats utifrån visuell påverkan där bedömningen är att det inte innebär någon påtaglig skada på riksintresset om man använder sig av en lägre variant av stolpar"* och att ledningspassagen längs sockengränsen mellan Silte och Hablingbo *"berör i ringa grad den dåtida bebyggda miljön och löper till stor del genom utmarken mellan bygderna"*. Det, och övriga föreslagna skyddsåtgärder, kan motivera att förslaget tillåts, under förutsättning att sökande verkligen gör anpassningar i utformningen av ledningen och att såväl sökande som underentreprenörer tydligt måste åta sig de hänsynsåtgärder som föreslås i de underliggande artskydds och kulturmiljöutredningarna och i ansökans MKB.

I samrådet förordade Region Gotland att nära bostäder ska magnetfält få vara högst 0,2 mikrottesla, μT . Men sökande hänvisar till att det saknas vetenskapliga

belägg för gränsvärden och att branschstandard för magnetfält nära bostäder är 0,4 µT. Vidare anges att ingen bostad längs det förordade stråkalternativet kommer att exponeras för magnetfält över 0,4 µT från de nya ledningarna.

Förutsatt att de villkoras i uppdrag till eventuella underentreprenörer, bedömer Region Gotland ändå de skyddsåtgärder för natur- och kulturmiljöer som elnätsföretaget beskriver i ansökans MKB som tillräckliga. Vidare framgår inte något behov av särskilda dispenser eller tillstånd utöver nätkoncessionen för den ansökta sträckningen utöver att tillstånd enligt kulturmiljölagen kommer att behövas på vissa håll och, enligt MKB:n, blir biotopskydds- och artskyddsdispenser aktuella för delar av sträckningen. Med de i MKB:n, artskyddsutredningar och kulturmiljöutredningen föreslagna anpassningarna av lokalisering såväl som skydds- och hänsynsåtgärder bedöms ledningen, trots en viss påverkan kunna tillåtas.

Region Gotland gör vidare bedömningen att underlaget i remissen är på en för övergripande nivå för att exakt visa vilka åtgärder som sökande åtar sig att göra på varje plats. Bland annat anges preliminära stolpval för olika delsträckor. Det framgår dock inte vilka sträckor som ska ha vilka stolpar. Därav går det inte att bedöma om skyddsåtgärderna sammantaget blir tillräckliga.

Ärendets behandling under mötet

Andreas Unger (M) och Mårten Silvé (M) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsens yttrande, RS 2023/261, från 22 februari 2023

Synpunkter gällande samråd inför områdeskoncession, MBNV-2023-342, 31 mars 2023

Yttrande MBN 2025/1569, 24 september 2025

Remiss. Energimarknadsinspektionen, inkom 3 december 2025, med bilagor

Regionstyrelsens yttrande 2026-01-28

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 19 december 2025

Skickas till

Energimarknadsinspektionen

RS § 30

Styrkeområde Näringslivets Energiomställning. Rapport för 2025

Ärendenummer: RS 2025/2366

Paragraf föregående instans: REGU § 18

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Vid varje regionalt utvecklingsutskott (RegU) ges en sammanfattande rapport om Näringslivets energiomställning. I härvarande ärende redovisas utvecklingen under hela 2025. Utfallet från 2024 med låga priser på fossila drivmedel och stoppade planer på vindkraft i Östersjön med effekterna att förväntningar sänktes och planering gick om intet. De låga priserna på fossila drivmedel ger även 2025 en negativ inverkan på stora delar av näringslivets tilltro till omställningens långsiktighet. Trots det pågår omställning inom många företag, inte minst gällande transporter.

Under det regionala utvecklingsutskottet 2026-01-13 ges en fördjupning om eventuella konsekvenser på Gotland av det faktum att cementindustrin i slutet av året meddelade att planerna på CCS i Slite fördröjs i väntan på offentlig medfinansiering. Nu förväntas investeringsbeslut under 2027 och start av anläggningen under 2032.

Energiprojekt med finansiering från ERUF*och Region Gotlands anslag 1:1

De sju energiomställningsprojekt som Region Gotland finansierar helt eller delvis visas i följande tabell med aktuell status vid årsskiftet 2025/2026.

Projektägare	Projektnamn	Belopp från RG	Projekttid
Science Park Gotland	Node Gotland	7 355 290 kr	sept 2022 - jan 2026
Region Gotland, ECG	Tariff 2.0	1 220 511 kr	feb 2025 - april 2026
Tillväxt Gotland + IUC Kalmar	Molekyl	3 946 798 kr	sept 2023 - dec 2026
Region Gotland, ECG	Ö-drifta	3 155 459 kr	sept 2025 - dec 2028

Energiprojekt med annan finansiering plus Region Gotlands anslag 1:1

Region Gotland, RSF	Energiön Gotland	2 250 000 kr	jan 2024 - dec 2026
Region Gotland, ECG	RESTOR	747 390 kr	dec 2024 - dec 2027
Region Gotland, RSF	Viable cities, Klimatneutrala Gotland 2030	3 000 000 kr	jan 2025 - okt 2027

Summa beviljat stöd

21 675 448 kr

*ERUF står för europeiska regionala utvecklingsfonden

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är i grunden den samma som i föregående rapport: Det pågår energiinriktade utvecklingsprojekt med både bredd och djup på Gotland och i en större omfattning än någonsin förr i det gotländska näringslivet. Det ger viss tillförsikt, trots ett bistert omvärldsläge med snabba kast i omvärldens förutsättningar bland annat för klimat- och energifrågor.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

Oförändrad jämfört med föregående rapport. Bedömningen sammanfattningsvis är att alla projekt och insatser som beskrivs i detta ärende är viktiga för att nå gotländska klimat och miljömål.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att trots omfattande utveckling av lagstiftningen inom området, finns regelverk som tillkommit i en annan tid och nu bromsar den önskade utvecklingen inom energi och klimatområdet. Regelutveckling är ett pågående behov.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att klimatförändringarna redan pågår och påverkar världsläget och den globala ekonomin. Samtidigt gör det osäkra omvärldsläget att decentraliserad försörjning med energi på såväl regional som lokal nivå är på väg att bli av ekonomiskt värde ur fler aspekter än tidigare.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att säker, trygg, förnybar/fossilfri och ekonomiskt överkomlig energiförsörjning för hushåll och verksamheter som berör barn, är en viktig del av trygga och goda uppväxtvillkor.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att jämställdhet i energifrågor ännu inte existerar, sett både lokalt och i ett större perspektiv till hur energianvändningen fördelas mellan kvinnor och män. Frågan kan utvecklas mer i andra sammanhang.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är framtida energiförsörjning på Gotland till stor del är landsbygdsfrågor. Genom olika infrastrukturprojekt kopplade till energianvändningen, kommer såväl viktiga intäktskällor som viktiga bidrag till energisystemet från Gotlands landsbygder. Men det utmanande, även om de

ytmässigt inte rör stora områden, med tanke på alla motstående intressen på Gotland, blir att få tillstånd till och både bred och djup acceptans för dessa.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Målbilaga Näringslivets energiomställning 2025-02-18

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-18

Skickas till

Enhet Samhällsplanering, regionstyrelseförvaltningen

RS § 31

Remiss. Översynen av riksintressen för värdefulla ämnen och material på norra Gotland

Ärendenummer: RS 2025/2246

Paragraf föregående instans: REGU § 11

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att till Sveriges geologiska undersökning inlämna upprättat förslag till yttrande.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Sveriges geologiska undersökning (SGU) arbetar med en översyn och revidering av detaljavgränsningen för de fyra befintliga riksintresseanspråken för värdefulla ämnen eller material på norra Gotland: Storugns-Klinthagen, Fleringe, Rute och Stucks.

Region Gotland har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på förslaget, ursprungligen senast den 16 januari 2026 men efter att myndigheten beviljat Region Gotland anstånd, senast den 30 januari 2026.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har tillsammans med berörda funktioner vid teknikförvaltningen och regionstyrelseförvaltningen arbetat fram upprättat förslag till yttrande. Yttrandet behandlas i tekniska nämnden den 21 januari och i regionstyrelsen den 28 januari, vartefter det expedieras till SGU.

Bedömning

Förvaltningen vill inledningsvis påpeka att Gotland redan i dag tar ett stort ansvar för den nationella försörjningen av såväl cement som kalksten för andra ändamål. För Gotland är det av stor betydelse att de industriverksamheter som etablerar sig på ön och som genom sin verksamhet påverkar vatten, natur och människors närmiljö på ett negativt sätt, också kan bidra till att skapa positiva effekter inom andra områden såsom näringsliv och arbetsmarknad. I det underlag som SGU presenterar ser förvaltningen inga tydliga positiva effekter där Gotland som samhälle ges fördelar av en utökad kalktäktsverksamhet. Tvärtom uppstår ett antal risker rörande just vatten, natur och människors närmiljö.

Förvaltningen konstaterar att reviderade och utökade riksintresseanspråk för kalkstensfyndigheter inte per automatik innebär att hela områdena kommer att tas i anspråk för utvinning. Detta avgörs vid en tillståndsprövning i domstol där en avvägning mot bland annat andra riksintressen sker. Däremot finns det anledning att tro att ett beslut om ett mer omfattande riksintresseanspråk för

kalkstensfyndigheter kan stärka möjligheten för en aktör att i ett senare skede erhålla tillstånd för utökad brytning av fyndigheten.

Mot föreslagna utökningar av riksintresseanspråk för kalkstensfyndigheter på norra Gotland står Gotlands behov av att fortsatt kunna producera en tillräcklig mängd dricksvatten av god kvalitet och att dessa möjligheter inte försämras över tid. Särskilt viktigt blir detta mot bakgrunden av den närliggande kommunala vattentäkten i Bästeträsk riskerar att påverkas negativt som ett resultat av fortsatt eller utökad täktverksamhet.

Vidare har Region Gotland tidigare ställt sig positiva till etableringen av den blivande nationalparken Bästeträsk och konstaterar att vissa av de föreslagna utökningarna av befintliga riksintresseanspråk för värdefulla ämnen och mineral kan utgöra en intressekonflikt med tillskapandet av nationalparken och dess betydelse för det rörliga friluftslivet, besöksnäringen och kringliggande verksamheter. Nationalparken förväntas bidra med positiva aspekter gällande utvecklingen av näringslivet och andra effekter som är av betydelse för samhällsutvecklingen på norra Gotland.

Region Gotland har tidigare yttrat sig om liknande riksintresseanspråk och understryker vikten av en balans mellan industriell utveckling och andra intressen.

Region Gotlands ställningstaganden i Översiktsplan Vårt Gotland 2040 gällande riksintresse fyndigheter av ämnen eller material

Region Gotland antog den 17 februari 2025 en ny översiktsplan, "Översiktsplan Vårt Gotland 2040" som var ute på granskning under våren 2024 (mars-april). I översiktsplanen görs följande ställningstaganden för fyndigheter av ämnen eller mineral av relevans för de befintliga riksintresseanspråken på norra Gotland:

Följande områden föreslås helt eller delvis undantas från område av riksintresse fyndigheter eller material:

- *Fleringe, överlappas av Natura 2000-område.*
- *Rute, överlappas av Natura 2000-område.*
- *Stucks, överlappas av Natura 2000-område.*
- *Del av Storugns-Klinthagen som överlappar med Natura 2000-område.*

Med anledning av statens utpekande av Natura 2000-område, överlappande riksintresse för naturvård samt det pågående arbetet med att tillskapa en ny nationalpark gör regionen avvägningen att naturvärden har företräde framför riksintresset för områdena listade nedan:

- *Fleringe, överlappas av Natura 2000-område.*
- *Rute, överlappas av Natura 2000-område.*
- *Stucks, överlappas av Natura 2000-område.*
- *Del av Storugns-Klinthagen som överlappar med Natura 2000-område.*

- *För dessa riksintresseområden bör en revidering göras av SGU.*

Förvaltningen konstaterar att SGU inte bemötte de ställningstaganden som gjordes i översiktsplanen under dess granskningsprocess men vidhåller att de fortsatt är gällande. Vidare konstaterar förvaltningen att SGU inte har redogjort för Region Gotlands ställningstaganden i underlaget till remissen.

Förvaltningen bedömer att de förändringar som SGU föreslår mot bakgrund av den genomförda utredningen innebär att riksintresseanspråken på norra Gotland sammantaget utökas med omkring 11,6 procent. Utökningen sker i de befintliga riksintresseanspråken Storugns-Klinthagen och Rute-Stucks. Utökningen av de berörda riksintresseanspråken på norra Gotland motsvarar vidare en total utökning av riksintresseområdena för värdefulla ämnen eller material på hela Gotland med omkring 3,7 procent.

SGU:s redovisning av andra riksintressen på norra Gotland

I underlaget till remissen redovisar SGU de fyra riksintresseområdenas överlapp med befintliga riksintresseområden. Förvaltningen konstaterar att utökningen som föreslås innebär ytterligare överlapp med ett antal riksintresseområden:

Storungs-Klinthagen: utökningen innebär ytterligare överlapp med Natura 2000-områden och riksintresse för friluftsliv.

Rute-Stucks: utökningen innebär ytterligare överlapp med Natura 2000-områden, riksintresse för friluftsliv, riksintresse för naturvård och riksintresse för kulturmiljövården. Föreslagen utökning av Rute-Stucks innebär vidare att vissa delar av riksintresseanspråket överlappar med den föreslagna avgränsningen för den blivande nationalparken Bästeträsk.

Förvaltningen konstaterar även att SGU inte redovisar förekomsten av andra riksintressen som angränsar eller ligger i nära anslutning till de fyra befintliga riksintresseområdena:

Storungs-Klinthagen: ligger delvis i nära anslutning till riksintresse för högexploaterad kust samt i nära anslutning till riksintresse för totalförsvarets militära del, påverkansområde för buller eller annan risk samt område av betydelse på land gällande hamnen i Kappelshamn som ägs av Fortifikationsverket och används av Försvarsmakten.

Rute-Stucks: ligger delvis i nära anslutning till riksintresse för högexploaterad kust samt i nära anslutning till riksintresse för totalförsvarets militära del, riksintresse på land samt påverkansområde för buller eller annan risk gällande Trelge övnings- och skjutfält.

Kommunalt vatten – Bästeträsk

Initialt konstaterar förvaltningen att SGU överhuvudtaget inte har redovisat något om vilken konflikt som kan föreligga med kommunal vattenproduktion

eller vattenskyddsområden. Av de fyra befintliga riksintresseanspråken på norra Gotland överlappar Fleringe, Rute och Stucks med vattenskyddsområde för den kommunala vattentäkten Bästeträsk.

Fleringe: en liten del av riksintresseanspråket överlappar sekundär skyddszon.

Rute: merparten av riksintresseanspråket överlappar sekundär skyddszon och i delar även primär skyddszon.

Stucks: omkring hälften av riksintresseanspråket överlappar sekundär skyddszon och i delar även primär skyddszon.

Storungs-Klinthagen: överlappar och angränsar ej vattenskyddsområdet.

SGU föreslår även en utökning av det sammanslagna området Rute-Stucks inom både sekundär och primär skyddszon. Merparten av den föreslagna ökningen sker inom primär skyddszon. Förslaget innebär även att en mindre del, av det tidigare området Stucks, minskar inom primär och sekundär skyddszon.

Enligt föreskrifterna för Bästeträsk kräver täkt av berg tillstånd i både primär och sekundär skyddszon. Tillstånd enligt föreskrifterna krävs dock inte om verksamheten har tillståndsprövats enligt 9 eller 11 kapitlet i miljöbalken. Föreskrifterna för vattenskyddsområdet innebär därmed inte någon särskild begränsning i möjligheten att nyttja riksintresseanspråket för kalkstensbrytning.

Vattenskyddsområdet omfattar i princip hela avrinningsområdet för Bästeträsk. En brytning inom vattenskyddsområdet skulle därmed innebära att tillrinningen till Bästeträsk riskerar att minska. Risk finns även att brytning närmare ytvattentäkten med tillhörande avvattning kan påverka de lokala grundvattenförhållandena.

Prövning av bergtäkt på fastigheten Bunge Ducker 1:64 har skett upp till högsta instans med avslag till kalkstenstäkt m m (Mark och -miljööverdomstolen 2018-09-11, M 5431-14, Högsta domstolen 2019-04-01 mål nr T 4829-18). Det finns därför inget skäl att behålla riksintresseanspråket i denna del.

Förvaltningen anser därför att Region Gotland ska motsätta sig en utvidgning av det sammanslagna området Rute-Stucks.

Förvaltningen konstaterar vidare att förslaget till nytt riksintresseanspråk även omfattar mark där Region Gotland och-/eller tredje part, med Region Gotlands medgivande, äger ledningar för samhällsviktig infrastruktur. Det är väsentligt för Region Gotland att rådigheten över berörd infrastruktur, och möjligheten att förnya densamma, inte påverkas av riksintresset.

Blivande nationalpark Bästeträsk

Region Gotland har tidigare ställt sig positiv till etableringen av den blivande

nationalparken Bästeträsk och konstaterar att vissa delar av den föreslagna utökning av området Rute-Stucks överlappar med avgränsningen för den blivande nationalparken Bästeträsk. Förvaltningen konstaterar att detta kan innebära en intressekonflikt med tillskapandet av nationalparken, vilket även kan medföra negativa konsekvenser för det rörliga friluftslivet, besöksnäringen och kringliggande verksamheter. Nationalparken förväntas bidra med positiva aspekter gällande utvecklingen av näringslivet och andra effekter som är av betydelse för samhällsutvecklingen på norra Gotland.

Sammanfattande ställningstagande

Region Gotland har tidigare yttrat sig om liknande riksintresseanspråk och understryker vikten av en balans mellan industriell utveckling och andra intressen.

Sammanfattningsvis anser förvaltningen att Region Gotland bör avstyrka föreslagen utvidgning av riksintresset för Rute-Stucks i de delar som kommer i konflikt med vattenskyddet för Bästeträsk. Ställningstagandet bottnar i ansvaret för och omsorgen om en långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning för Gotland och tar utgångspunkt i vattenskyddsområdet för Bästeträsk.

Vidare framhåller förvaltningen att de ställningstaganden som har gjorts i Översiktsplan Vårt Gotland 2040 gällande fyndigheter av ämnen eller mineral fortsatt är gällande och att områdena på norra Gotland som överlappar med Natura 2000-områden helt eller delvis bör undantas från område av riksintresse för fyndigheter av ämnen eller material. Förvaltningen framhåller att detta ställningstagande väger särskilt tungt gällande den del av område Rute-Stucks som har prövats i högsta instans med avslag som följd, det bedöms således inte finnas skäl att behålla, eller utöka, riksintresseanspråket i denna del.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Max Wallman Sundberg, översiktsplanerare, teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss. Utredning angående översyn av de tre kalkstensfyndigheterna Storungs-Klinthagen, Rute, Fleringe samt Stucks, daterad 2025-11-24
Sektorsbeskrivning – riksintresse enligt 3 kap. 7 § miljöbalken (SGU dnr 31-3007/2024), daterad 2025-11-03
Regionstyrelsens yttrande 2026-01-28
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-18

Skickas till

Sveriges geologiska undersökning, diariet@sgu.se, dnr 31-451/2025

RS § 32

Information. Bildandeprojektet kring nationalpark Bästeträsk

Ärendenummer: RS 2018/1262

Paragraf föregående instans: REGU § 10

Regionstyrelsens beslut

- Informationen godkänns.

Sammanfattning

Efter det att Naturvårdsverket i augusti 2025 lämnat framställan om att inrätta en ny nationalpark på Gotland till Regeringen, har arbetet inom bildandeprojektet till stor del inriktats på att fortsätta med de praktiska förberedelserna i form av röjning och markering av leder och anläggandet av entréplatser. Beroende på vilken ”nivå” av entréplats det handlar om sker för närvarande anläggande av naturanpassade parkeringar, byggande av toaletter, grillplatser, vindskydd med mera.

Tidpunkten för när framställan lämnades in var anpassad så att Regeringen har möjlighet att lägga en proposition under våren 2026 för behandling i Riksdagen före sommaruppehållet. Denna tidplan möjliggör att invigningen kan genomföras under tidig höst 2026, vilket varit planen under de senaste åren.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att det praktiska arbetet går bra och följer tidtabellen.

Först när Regeringen presenterar den sedvanliga listan över vårens propositioner i januari kommer Region Gotland få vetskap om huruvida nationalparkspropositionen beräknas komma under våren eller vid ett senare tillfälle, vilket i sin tur styr när invigning kommer ske.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-18

RS § 33

Översyn av Blått centrum Gotland och förslag till samverkansavtal för perioden 2026-2030

Ärendenummer: RS 2021/459

Paragraf föregående instans: REGU § 11

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna överenskommelsen med Uppsala universitet och Länsstyrelsen i Gotlands län avseende Blått centrum för åren 2026–2028.

Sammanfattning

Uppsala universitet, Länsstyrelsen i Gotlands län och Region Gotland har sedan 2017 bedrivit en strukturerad samverkan när det gäller utvecklingsfrågor kopplade till vattenområdet under namnet Blått centrum Gotland. Föreliggande översyn av organisering, styrning och finansiering av Blått centrum är beställd av Blått centrum styrgrupp och var ett led i styrgruppens intention att utveckla samverkan.

I december 2025 tog Uppsala universitets teknisk-naturvetenskapliga fakultetsnämnd beslutet att permanenta verksamheten Blått centrum Gotland, med organisatorisk och administrativ placering på institutionen för geovetenskaper. Centrumbildningen ska fungera som en samverkansplattform för forskning, samverkan och kunskapsutveckling inom hållbar vatten- och havsförvaltning. Uppsala universitet har genom fakultetsnämndens beslut valt inriktning i enlighet med översynens rekommendationer.

Länsstyrelsen och Region Gotland föreslås fortsätta samverkan med samma arbetsinsats som tidigare, 40 procent av en heltidstjänst vardera.

Regionstyrelseförvaltningen är positiv till att frågorna kring organisation, styrning och finansiering av Blått centrum genomgått en översyn och ser, som brukligt, ett antal för- och nackdelar med Uppsala universitets förslag och beslut. Fördelarna med att fortsätta den strukturerade samverkan inom ett så viktigt område som vatten överväger och förvaltningen rekommenderar därför regionstyrelsen att underteckna det nya samverkansavtalet för åren 2026–2028

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen är positiv till att Uppsala universitet belyst frågorna kring organisation, styrning och finansiering av Blått centrum genom en översyn. Eftersom Uppsala universitet varit projektägare sedan starten, och också bidragit mest ekonomiskt, är det naturligt att översynen i hög grad utgått från Uppsala universitets perspektiv. En nackdel med det är att specifika frågor kopplade till de utmaningar som finns när det gäller deltagandet från

Länsstyrelsen och Region Gotland avseende just organisation, styrning och finansiering inte rymts inom översynen.

Som nämnts ovan, gick översynens förslag och rekommendationer ut på att Uppsala universitet, som projektägare, närmar sig den modell övriga centrumbildningar inom universitetet vanligtvis har. Ofta har då en anställd forskare ansvaret för verksamheten som del av sin ordinarie tjänst, men centrumbildningen i sig har ingen ytterligare personal anställd.

Uppsala universitet har utarbetat ett förslag till samverkansavtal från och med 1 januari 2026. I detta föreslås Uppsala universitet under perioden 2026–2028 bidra med en årlig finansiering på minst 750 000 kronor samt eventuellt upparbetat överskott från tidigare samverkansperiod. Finansieringen för åren 2029–2030 ska fastställas i vetenskapsrådets kommande verksamhetsplan för 2029. Länsstyrelsen i Gotlands län och Region Gotland bidrar vardera med arbetstid i samverkan motsvarande 40 procent av en heltid, det vill säga samma omfattning som under försöksperioden 2017–2021 och åren därefter.

Förslaget innebär som vanligt ett antal för- och nackdelar. Den stora fördelen är att Blått centrum Gotland frångår organisationsformen som projekt och i stället antar formen av en centrumbildning med institutionell hemvist inom Uppsala universitet. Det stärker centrumbildningen och borgar för långsiktighet. Å andra sidan kan centrumbildningen nu komma att upplevas som mer intern. Blått centrum kommer genom förändringen få en mer forskningsanknuten placering, vilket är bra. Just den faktorn kommer å tredje sidan ställa krav på att behålla kopplingen till den regionala utvecklingsstrategin, som blir ett av många mål för centrumbildningen.

En nackdel kan vara att centrumbildningen kommer ha mindre egna resurser än under försöksperioden och åren 2022–2025. De hittillsvarande tjänsterna/uppdragen som projektledare, föreståndare för forskningsstationen Ar och kommunikatör har tillsammans utgjort 1,2 helårstjänst inom Uppsala universitet. Dessa tjänster försvinner från och med 1 januari 2026 och ersätts av ett föreståndaruppdrag som del av en forskartjänst, enligt beskrivningen ovan. Exakt hur detta kommer påverka Blått centrum är för tidigt att säga, likaså om den flernivåstyrning som översynen föreslår är adekvat.

Förändringarna som nu föreslås gäller inte omfattningen på Region Gotlands deltagande i samverkan, som förblir densamma som tidigare.

Med stöd av regionfullmäktige beslut (RF § 93/2021) om att Region Gotland permanent ska medverka i samverkansprojektet Blått centrum har regionstyrelsen kunnat godkänna årsvisa avtal efter försöksperiodens slut 2021 (med undantag av 2025 då inget avtal upprättades i väntan på översynen).

Regionstyrelseförvaltningen ser inte att det föreliggande förslaget på någon avgörande punkt avviker så pass mycket att det behövs ett nytt beslut från

regionfullmäktige, utan föreslår regionstyrelsen att underteckna överenskommelsen som gäller perioden 2026–2028.

I och med denna tjänsteskrivelse avslutas ärendet RS 2021/459 *Etableringen av Blått centrum*, som startades i slutet på försöksperioden. Det parallella uppdraget som tillkom under ärendets gång (Regu § 11/2024), där regionstyrelseförvaltningen uppdrogs att ”se över hur Region Gotlands medverkan i Blått centrum bör utvecklas och se ut framåt utifrån målet att stärka Region Gotlands arbete och engagemang kring Blått centrum specifikt och de blå frågorna generellt” får anses delvis avslutat i och med att Blått centrum nu går in i en ny fas. Regionstyrelseförvaltningen avser att fortsätta utveckla sin medverkan, både i arbetsgrupp, centrumstyrelse och det rådgivande partsrådet, men exakt hur är svårt att sia om eftersom Blått centrum får både en ny inriktning och en ny styrning som sannolikt kommer påverka formerna för samverkan i någon riktning. En uttalad ambition från regionstyrelseförvaltningens sida är dock att engagera fler funktioner inom Region Gotland som arbetar med vattenfrågor och knyta dessa till samverkan inom Blått centrum, något som i sin tur kan underlättas av förvaltningssammanslagningen.

Deluppdraget att stärka de blå frågorna generellt får dock slutrapporteras senare. Regionstyrelseförvaltningen har för närvarande i uppdrag att en koncernövergripande bild av Region Gotlands arbete med vattenrelaterade frågor utifrån befintliga ansvar och uppdrag, och baserat på detta återkomma med förslag på förstärkta insatser (RS § 327). Även om det uppdraget kretsar kring dricksvattenförsörjning är det lämpligt att i samband med redovisningen av § 327-uppdraget också redovisa förslag på förstärkta insatser avseende de mer generella blå frågorna.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktige 2021, § 93

Direktiv för översyn av organisationsform, styrning och finansiering av verksamheten vid Blått centrum Gotland, odaterat

Slutrapport. Översyn av organisering, styrning och finansiering av Blått centrum Gotland, daterat september 2025

Beslut TekNat 2025/353 (Blått centrum Gotland), Uppsala universitet daterat 2025-12-23

Instruktion för Blått centrum Gotland (bilaga till beslut TekNat 2025/353), daterat 2025-12-23

Överenskommelse om samarbete mellan teknisk-naturvetenskapliga fakulteten vid Uppsala universitet, Region Gotland och Länsstyrelsen i Gotlands län avseende Blått centrum Gotland, odaterat

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-01-20

RS § 34

Uppdrag. Rapport av pågående kommunala och regionala processer i orten Slite

Ärendenummer: RS 2025/1061

Paragraf föregående instans: REGU § 12

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot och ärendet avslutas.

Sammanfattning

Regionstyrelsen gav förvaltningen i uppdrag (2025-04-15, §148, RS 2025/1061) att: *Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att återge en samlad rapport av pågående kommunala och regionala processer som rör näringslivsutveckling, hållbara livsmiljöer och platsutveckling i orten Slite och därefter fortlöpande uppföljning till det regionala utvecklingsutskottet.*

Ärendet har återrapporterats på det regionala utvecklingsutskottet (REGU) den 21 augusti 2025, därefter vid regionala utvecklingsutskottet den 21 oktober 2025 och nu i januari 2026.

Region Gotland har flera olika roller kopplat till uppdragets formulering, myndighetsutövning, samhällsbyggnad, koncernens interna utvecklingsambitioner och det regionala utvecklingsuppdraget. Region Gotland möter i sina roller flera olika utvecklingsaktörer i Slite beroende på process, exempelvis Heidelberg Materials (HM).

I en bilagd rapport daterad 18 december 2025 beskrivs pågående kommunala och regionala processer som rör näringslivsutveckling, hållbara livsmiljöer och platsutveckling i Slite per förvaltning och AB GotlandsHem.

Bedömning

I och med denna rapportering ser regionstyrelseförvaltningen att uppdraget om en samlad rapport avseende Slite är återrapporterat. regionstyrelsen gav den 19 november 2025 följande uppdrag (RS § 468):

"Regiondirektören, med hjälp av avdelningen för regional utveckling, får i uppdrag att framgent samordna och följa upp förvaltningarnas processer och aktiviteter avseende Slite. Förvaltningen ska återkomma till regionstyrelsen angående möjlig resurssättning av uppdraget."

I det nya uppdrag (RS 2025/2312) avser förvaltningen vidare att rapportera på ärende RS 2025/2312 i stället. Nuvarande ärende RS 2025/1061 avslutas därmed. Det nya uppdraget resurssätts via näringslivsanslaget enligt regionstyrelsens beslut 2025-12-08, § 516 och regionstyrelseförvaltningen avser återkomma löpande till regionala utvecklingsutskottet med uppdateringar för Projekt Slite 2030. Den första rapporteringen är vid regionala

utvecklingsutskottet 2 i mars 2026, förvaltningen ska då beskriva hur projektet ska samordna övriga förvaltningar samt vilka resurser som krävs för projektet.

Heidelberg Materials har meddelat att de pausat byggnationen av CCS-anläggningen. Oavsett utveckling av fabriken står Slite inför en omställning i och med de särskilda förutsättningar som tätorten har. De förutsättningarna skiljer sig från övriga tätorter på Gotland då Slite historiskt och än idag utvecklas och fungerar tätt sammankopplat med industrin som gått från att vara lokal till internationell. Det är anledningen till att Projekt Slite 2030 behöver påbörjas och fortgå trots paus för CCS-anläggningen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Samlad rapport – Slite daterad 2025-12-18

Regionstyrelsen 2025-12-08, § 516, RS 2025/2111

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-18

RS § 35 Erbjudande om att upprätthålla en funktion som regional bredbandskoordinator 2026-2027

Ärendenummer: RS 2025/2405

Paragraf föregående instans: REGU § 13

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Sedan 2010 har Regeringen, via Post och Telestyrelsen (PTS), stöttat regionernas bredbandsutbyggnad genom ett bredbandsstöd till operatörer och fiberföreningar och från 2015 även med stöd till regionerna så de har kunnat anställa bredbandskoordinatorer. Ett stöd som var gällande till och med 2025.

Rollen som bredbandskoordinator inom Region Gotland, har under åren funnits hos regionstyrelseförvaltningen. Koordinatorns roll har varit att verka för samordning mellan operatörer, fiberföreningar, PTS och andra intressenter.

Bredbandskoordinatorn på Gotland var under de tidiga åren drivande och tillsammans med fiberföreningar, Telia och Skanova etablerades *"Sockenmodellen"* för att få fart i den lokala utbyggnaden av bredband på Gotlands landsbygder. Målet med den övergripande strategin som låg till grund för stödet, var att nå en utbyggnad av bredband där man senast år 2020 skulle nå 90 procent av alla hushåll och företag i Sverige ha tillgång till bredband med en kapacitet om minst 100 Mbit. I Region Gotlands strategi fastslog man ett högre mål, att alla på Gotland skall ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit, senast 2015 och att på huvudorterna och i områden av särskilt intresse för nyetablering/inflyttning skall bredband upp mot 1 Gbit kunna erbjudas. Vid senaste mätningen kan konstateras att målen för Gotlands del är uppnått till 98,9 procent för hushåll och 98,5 procent för företag.

I juni (26 juni 2025) fattade Regeringen beslut om att förlänga stödet till regionernas bredbandskoordinatorer att även gälla för 2026–2027. Stödet som de senaste åren varit cirka 570 000 kronor per år. Region Gotland har hanterat ärendet i enlighet med delegationsordningen för regionstyrelsen som säger att budgetansvarig enhetschef har delegation att ansöka om statliga stöd. Regionstyrelseförvaltningen ansöker om stödet för åren 2026-2027. I början av 2026 går det att rekvirera medel för 2026.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att en robust och välutbyggd digital infrastruktur är en förutsättning för att det moderna samhället ska fungera.

Det nationella erbjudandet om en regional bredbandskoordinator har varit och är en viktig resurs i det regionala arbetet med bredbandsutbyggnaden på Gotland och i förlängningen att uppnå Regeringens bredbandsmål. I det fortsatta arbetet med den nya nationella digitaliseringsstrategin kan arbetet fördjupas ytterligare kring säkerhet och tillgänglighet. Vilket kommer Gotland väl till pass.

Arbetet med en förstärkt digital infrastruktur är en central del i att uppnå målen i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040. För att Gotland framgångsrikt ska arbeta med energi- och klimatomställning, vara en tillväxtregion och erbjuda ett samhälle med livskvalitet för alla så är bredbandet en viktig komponent.

Stödet kommer ge Region Gotland en fortsatt möjlighet att stötta och utveckla fiberföreningarna på Gotland samt arbeta med det strategiska målet konnektivitet i Sveriges nationella digitaliseringsstrategi 2025–2030. Målformulering i digitaliseringsstrategin är som följer *"I Sverige och mot omvärlden ska det finnas tillförlitlig konnektivitet så att det är möjligt att bo, leva och verka i hela landet. Den digitala infrastrukturen ska vara motståndskraftig, säker och främja konkurrenskraft, innovation och hållbarhet."*

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Beslut om erbjudande 2025-06-26

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-18

RS § 36

Information. Utredning av statsstöd för färjetrafiken

Ärendenummer: RS 2025/2369

Paragraf föregående instans: REGU § 14

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Priserna för att resa och transportera gods med färjetrafiken är idag på en hög nivå, med stor påverkan på hela det gotländska samhället. I förlängningen riskerar de höga kostnaderna att påskynda en negativ befolkningsutveckling med ett alltmer sårbart lokalsamhälle som följd. Regionstyrelseförvaltningen har därför undersökt möjliga vägar för kompensation inom eller utanför färjetrafikavtalet, i syfte att säkerställa lägre biljettpriser i färjetrafiken till och från Gotland, till och med år 2035 (det vill säga så länge som det finns avtal tecknade).

Regionstyrelseförvaltningen har avropat juriststöd från AX Advokatbyrå, genom upphandlat ramavtal RS 2025/190, för att indikativt utreda lösningar som skulle kunna vara juridiskt möjliga, liksom rimligt praktiskt tillämpbara. Uppdraget inleddes med ett startmöte 28 november och slutrapporterades åttonde december.

Sammanfattningsvis bedömer AX att det är möjligt att lämna ytterligare stöd parallellt med det befintliga färjetrafikavtalet. De stödåtgärder som i första hand föreslås riktas till konsumenten och kanaliseras alltså inte genom transportoperatören. Sådana stöd kan utformas antingen enligt art. 107.2a FEUF (stöd av social karaktär) eller art. 51 GBER, som särskilt möjliggör transportstöd till och från ö-områden utan anmälningsplikt till EU-kommissionen. Båda regleringarna förutsätter att stödet är transportslagsneutralt, vilket innebär att samtliga operatörer behandlas lika och att ingen gynnas indirekt genom att staten kanaliserar stödet via ett särskilt företag. Stöden kan betalas ut direkt eller utformas som skatteavdrag/reseavdrag. Vad gäller nivå på stödet saknas det bestämmelser som anger uttryckliga nivåer eller begränsningar. Det avgörande är att stödet riktas till gotlänningar, att det är transportneutralt och att det inte överstiger kostnaden för en biljett.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att regionstyrelsen ska informeras och tillställas rapporten.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

PM Statsstöd inkom 2025-12-08

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-15

RS § 37 Information. Priskommissionens arbete

Ärendenummer: RS 2025/2433

Paragraf föregående instans: REGU § 15

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2025-11-19, § 462, att inrätta en priskommission avseende färjepriserna. Syftet var att accelerera arbetet i färjeprisfrågan för att få upp frågan på Riksdagens och Regeringens bord.

Med priskommission avser Region Gotland en politisk gruppering som inkluderar alla partier i regionfullmäktige och som med extra kraft ska driva färjeprisfrågan framåt i syfte att uppnå rättvisa färjepriser. Målet är att det ska kosta motsvarande att resa med färjetrafiken som att resa samma sträcka på land, dvs. vägpriser för den som reser med färjetrafiken både med och utan bil.

Till priskommissionen knyts särskilt tjänstepersonsstöd i form av regiondirektör och medarbetare på regionstyrelseförvaltningen. Ordförande och sammankallande är regionstyrelsens ordförande och kommissionen har samma presidium som regionstyrelsen. Priskommissionen sammankallas vid behov. Till möten i priskommissionen bjuds respektive partis politiska sekreterare in att delta.

Priskommissionen har hittills sammanträtt vid fyra tillfällen: 19/11, 26/11, 2/12 och 16/12. Inom ramen för priskommissionens arbete har en juridisk utredning genomförts, se separat ärende RS 2025/2369. Priskommissionen har genomfört två aktiviteter:

- Den 9 december bjöds priskommissionen in till möte i Riksdagens trafikutskott. På mötet redogjorde priskommissionen för prisläget, med utgångspunkt i OECD-arbetet och i Region Gotlands utredning om färjepriser, liksom för hur ett urval av andra länder arbetar för öars tillgänglighet. Priskommissionen visade slutligen på möjliga tillvägagångssätt för att möjliggöra lägre priser inom tecknade avtal. Priskommissionen ställde upp tre krav:
 1. Inför en svensk landsvägsprincip: Det ska kosta motsvarande att resa med färja som att resa samma sträcka på land.
 2. Staten måste verka för billigare biljettpreiser i färjetrafiken inom tecknade avtal – vi kan inte vänta – agera nu!
 3. Gotlandstrafiken ersätter en fast förbindelse och bör finansieras inom nationell plan.
- Den 17 december bjöd Landshövdingen in till lunch på residenset. Med på lunchen var förutom priskommissionen och Länsledningen

även infrastrukturministern och Trafikverkets generaldirektör. På lunchen fördes en konstruktiv dialog om prissituationen och om vikten av att Region Gotland bjuds in att delta dels i den arbetsgrupp som Trafikverket och Destination Gotland bildar under 2026 för att skapa en överbyggnad mellan avtalen, dels i arbetet med utformning av framtida Gotlandstrafik.

De två aktiviteter som nu ligger i plan är deltagande i Riksdagsseminarium om färjepriser den 21 januari 2026 och genomförande av seminarier under Almedalsveckan 2026. Möten i priskommissionen bokas in allteftersom och fler aktiviteter kommer att tillkomma efterhand.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att regionstyrelsen ska informeras om arbetet i priskommissionen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-18

RS § 38

Motion. Bostäder för bofasta – för ett levande Gotland året runt

Ärendenummer: RS 2025/1158

Paragraf föregående instans: AU § 25

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Sammanfattning

Johan Malmros (C) yrkar i en motion att regionfullmäktige beslutar:

- Att söka finansiering och samarbetspartners inklusive akademiska aktörer för att därefter genomföra ett projekt i syfte att identifiera, utvärdera och föreslå lösningar på bostadsutmaningen i Gotlands mest utsatta bygder. Projektet ska bygga på erfarenheter från andra öar och kustsamhällen, och inkludera forskningsbaserad kunskap, eventuell ny kunskapsproduktion och analys.
- Att i nära och långsiktigt samarbete med lokala utvecklingsaktörer, föreningar och boende genomföra åtgärder baserade på projektets slutsatser – där medborgare har en tydlig roll i både utformning och genomförande.

Motionen beskriver att flera delar av Gotland har en oroande utveckling: färre och färre är bofasta. I stället dominerar fritidsboende och deltidsboende. Priserna är höga, utbudet begränsat och det är i första hand personer med stark köpkraft som har access till bostadsmarknaden på dessa platser. Motionen beskriver att det rimmar illa med ambitionen i Gotlands regionala utvecklingsstrategi och att det inte är hållbart. Motionären önskar att hitta vägar där långsiktighet, lokal förankring och bostadsförsörjning för hela befolkningen väger tungt.

Regionstyrelseförvaltningen instämmer i motionärens beskrivning av svårigheterna för många som önskar bo i Gotlands mest attraktiva landsbygder och kustnära platser. Det finns samma problematik i andra regioner i Sverige.

Det har gjorts studier från bl.a. OECD där man jämfört öar och olika lösningar på hur länder löst frågor om höga bostadspriser. Dock är alla länders lagstiftningar olika och Sveriges lagstiftning är inte överensstämmande med andra länders. Det går därför inte i nuläget att använda de lösningar som finns i andra länder på Gotland/i Sverige.

Dagens problematik för nyproduktion av bostäder är identifierad, välkänd och nationell och den drabbar särskilt landsbygden. Om förutsättningarna förändras genom till exempel nya nationella regelverk/lagstiftning,

finansieringslösningar eller bidrag/subventioner på nationell nivå så kan motionen vara en god idé att aktualisera.

Bedömning

Motionen beskriver att flera delar av Gotland – som Fårö, Östergarnslandet och Storsudret – har en oroande utveckling: färre och färre är bofasta. I stället dominerar fritidsboende och deltidboende, vilket gör att unga som växt upp i dessa bygder, eller familjer som vill flytta dit, har svårt att hitta bostad. Priserna är höga, utbudet begränsat och det är i första hand personer med stark köpkraft som har access till bostadsmarknaden på dessa platser. Motionen beskriver att det rimmar illa med ambitionen i Gotlands regionala utvecklingsstrategi och att det inte är hållbart. Ett Gotland där bara vissa har möjlighet att bo på många platser, är inte ett Gotland för alla. Det gäller särskilt våra mest attraktiva landsbygder och kustnära platser. Motionären önskar att hitta vägar där långsiktighet, lokal förankring och bostadsförsörjning för hela befolkningen väger tungt.

Regionstyrelseförvaltningen instämmer i motionärens beskrivning av svårigheterna för många som önskar bo i Gotlands mest attraktiva landsbygder och kustnära platser. På dessa platser är priserna på bostäder högre än på andra ställen och det kan vara svårt att hitta boende som passar den egna ekonomin.

Det är samma problematik i andra regioner som har mycket attraktiva lägen. Få ungdomar har råd att skaffa sig en bostad i de högsta prislägena/mest attraktiva lägena direkt när de flyttar hemifrån utan får börja sin bostadsresa i en bostad i ett lägre prisspann. Gotland som region har en prisbild som har stor spridning. Det finns villor i prisspannet 1,5 miljoner kr till 28 miljoner kronor och bostadsrättspriser i spannet 6 500 kr/kvm till 100 000 kr/kvm (Källa: Hemnet september 2025).

Det har gjorts studier från bl.a. OECD där man jämfört öar och olika lösningar på hur länder löst frågor om höga bostadspriser. Det finns många olika lösningar som exempelvis social housing, bidragslösningar, skattelättnader, subventioner med mera. Dock är alla länders lagstiftningar olika och Sveriges lagstiftning är inte överensstämmande med andra länders. Det går därför inte i nuläget att använda de lösningar som finns i andra länder på Gotland/i Sverige, utan att nationella lagändringar eller beslut om nya bidrag/subventioner tagits i riksdagen.

Ett exempel som lyfts på Gotland i exempelvis medborgarförslag är den Boplikt som numera finns i ett 40-tal kommuner i Norge. Boplikten gör visserligen att huspriserna hålls nere, vilket kan vara en fördel för de yngre men den har också negativa effekter. Det blir mindre lönsamt för exploatörer att anlägga nya tomter och bygga nya hus. Bostadsmarknaden blir mer statisk och det kan vara svårt för äldre att få sina hus sålda. Bostäder på orter med boplikt är lägre värderade, vilket ger invånarna en lägre värdeutveckling än andra.

Tidigare hade ett 70-tal kommuner Boplikt i Norge, men det har minskat med nästan hälften.

I dagsläget är kostnaden för nyproduktion av bostäder mycket hög oavsett geografiskt läge och det finns inga subventioner eller bidrag för exploatörer att söka. Även allmännyttan har numera samma marknadsförutsättningar som privata aktörer. Några exempel på byggande utanför Visby de senaste åren: de flerfamiljshus som byggts i Klintehamn och Hemse har varit mycket svåra att hyra ut och är förlustprojekt för fastighetsägarna.

Under 2026 påbörjar mark- och exploateringsavdelningen inom samhällsbyggnadsförvaltningen arbetet med att ta fram en markstrategi för en mer aktiv markpolitik. Regionen kan på så sätt köpa in strategiska markområden för att förädla till mark för bostadsändamål.

I linje med regionfullmäktiges prioritering Ett hållbart växande Gotland och miljö- och byggnämndens mål om att möjliggöra för bostäder har miljö- och byggnämnden beslutat om en prioriteringsordning för detaljplanearbetet där detaljplaner med bostäder nu prioriteras högst. Prioriteringsordningen ska utvärderas och uppdateras vid behov.

Även den nya översiktsplanen Vårt Gotland 2040 och kommande planeringsstrategi tar fasta på behovet av flera bostäder och fler gotlänningar. Boverket beskriver att syftet med planeringsstrategin är att *"i planeringsstrategin ska kommunen fokusera på de strategiska frågor som leder mot målen i kommunens vision med utvecklingen av den fysiska miljön."* Det betyder att den kommer lyfta målkonflikter och möjligheter för att uppnå Gotlands vision men även delar av regionfullmäktiges prioritering Ett hållbart växande Gotland - *"Då behövs fler och ett varierat utbud av bostäder som gör det möjligt att bo på hela Gotland. För att möjliggöra byggande och för att det ska vara attraktivt att bo, leva och verka över hela ön krävs att kommunikationer, teknisk försörjning, välfärd och service säkerställs och utvecklas."*

Region Gotland (RG) har under 2025 sökt kontakt tillsammans med Uppsala universitet Campus Gotland (UUCG) med Uppsala-baserade Institut för urban och bostadsforskning (IBF), som är ledande i den akademiska världen i Sverige när det gäller bostadsforskning. Det har redan nu lett till en fördjupning på årets konferens för den regionala utvecklingsstrategin. RG, UUCG, IBF undersöker i närtid möjliga vägar framåt för samverkan.

Arbetet med platsutveckling på landsbygden fortgår kontinuerligt, ett exempel är att Region Gotland har tecknat en markanvisning på tomtmark i Slite med en lokal byggemenskap.

Exempel på regionala insatser som Region Gotland finansierat i närtid är GUBIS (gotländska utvecklingsbolag i samverkan) projekt FRAMÅT där de drivit platsutveckling i skolorterna Stenkyrka och Kräklingbo. Projektet har

skapat engagemang på platsen och fler familjer har intresserat sig för att flytta till Stenkyrka och Kräklingbo.

Dagens problematik för nyproduktion av bostäder är identifierad, välkänd och nationell och den drabbar särskilt landsbygden. Om förutsättningarna förändras genom till exempel nya nationella regelverk/lagstiftning, finansieringslösningar eller bidrag/subventioner på nationell nivå så kan motionen vara en god idé att aktualisera.

Ärendets behandling under mötet

Johan Malmros (C) yrkar med stämmande av Jörgen Benzler (V) och Maya Arfvidson (MP) att motionen ska bifallas.

Meit Fohlin (S) yrkar att motionen ska anses besvarad.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Johan Malmros yrkande och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Beslutsunderlag

Motion 2025-04-25

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-10

Skickas till

Motionären

RS § 39

Motion. Stärk folkhögskolan på Gotland

Ärendenummer: RS 2025/1142

Paragraf föregående instans: AU § 26

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Jäv

Jörgen Benzler (V) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning

Saga Carlgren m fl (V) yrkar i en motion att Region Gotland utreder möjligheten för Gotlands folkhögskola att i samarbete med Vuxenutbildningen Gotland bedriva lämpliga yrkesvuxutbildningar. Bakgrunden är att öka antal gotlänningar att kunna bidra på arbetsmarknaden, som i dagsläget inte är en del av den.

Motionen har remitterats till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden för yttrande. Utifrån lagstiftningen bedömer förvaltningen att det i dagsläget inte är möjligt för Gotlands folkhögskola att i samarbete med vuxenutbildningen bedriva yrkesvuxutbildningar. Enligt förordningen om statsbidrag för regionalt yrkesvux är medlen avsatta för att finansiera yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå inom kommunal vuxenutbildning.

Det finns samarbets- och samverkansytor mellan folkhögskola och vuxenutbildningen för att kunna se över regionala utbudet av yrkesutbildningar och där båda har verksamheter som tillgodoser elever och deltagare som står långt från arbetsmarknaden.

Gotlands folkhögskola kan i likhet med andra utbildningsaktörer svara på upphandlingar från vuxenutbildningen, förutsatt att organisationen uppfyller grundläggande krav att bedriva yrkesutbildningar på gymnasial nivå.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer, att med remissyttrandet från gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden som redogör för de olika utbildningsformernas lagliga förutsättningar för samarbete mellan utbildningsformerna, så anses motionen vara besvarad.

Ärendets behandling under mötet

Jörgen Benzler (V) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Maya Arfvidson (MP) yrkar att motionen ska bifallas.

Meit Fohlin (S) yrkar att motionen ska anses besvarad.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Maya Arfvidsons yrkande och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Beslutsunderlag

Motion Stärk folkhögskolan på Gotland. 2025-04-23

Remissyttrande gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2025-10-27,
2025/159

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-17, 2025/1142

Skickas till

Motionären

RS § 40

Motion. Utveckla pedagogisk omsorg på Gotland

Ärendenummer: RS 2025/1371

Paragraf föregående instans: AU § 27

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen avslås.

Sammanfattning

Sara Lidqvist (KD) yrkar i en motion att Region Gotland ska ta fram en plan för utveckling av pedagogisk omsorg på Gotland. I motionen beskrivs att det finns barn som inte passar in i den mall som förskola och fritidshem innebär, barn som behöver annan typ av omsorg och familjer som har svårt att få vardagen att gå ihop och som skulle vilja ha fler alternativ. Det lyfts även fram att där förskolor och skolor på landsbygden riskerar att försvinna, kan pedagogisk omsorg vara ett bra komplement. Det nämns att pedagogisk omsorg i egen och/eller privat regi kan bedrivas i hemmiljö med mindre barngrupper och erbjudas i åldersspannet 1-12 år.

Motionen har remitterats till barn- och utbildningsnämnden. I remissvaret beskriver nämnden skillnaderna mellan pedagogisk omsorg och förskola, då det är olika verksamhetsformer med skilda uppdrag, förutsättningar och mål. Förskolan har ett lagstadgat uppdrag enligt skollagen och läroplan för förskolan. Den ska inte endast erbjuda omsorg utan också systematisk och målstyrd undervisning ledd av legitimerade förskollärare. Pedagogisk omsorg saknar läroplan och krav på pedagogisk utbildning. Enligt skollagen kapitel 25 § 2, bör kommunen dock sträva efter att erbjuda pedagogisk omsorg om vårdnadshavare önskar det men det är inte ett lagkrav.

Under 2017 utvärderades pedagogisk omsorg i kommunal regi till följd av att det under ett antal år var få familjer intresserade av den formen av barnomsorg. Det hade medfört att antalet dagbarnvårdare blivit allt färre, vilket i sin tur innebar svårigheter att säkerställa barns säkerhet, god arbetsmiljö och ekonomi i verksamheterna. Mot den bakgrunden beslutades att avsluta pedagogisk omsorg i kommunal regi från och med den 14 juli 2017.

Pedagogisk omsorg kan även bedrivas i privat regi, efter ansökan till nämnden som kan godkänna privata aktörer som huvudmän och ansvarar för tillsynen av verksamheterna. För att starta pedagogisk omsorg i privat regi måste vissa villkor uppfyllas enligt skollagen inklusive ägar- och ledningsprövning, registerkontroller och kvalitetskrav.

I dagsläget har Ekolek AB tillstånd att som enskild huvudman bedriva pedagogisk omsorg på Gotland. Tillståndet omfattar fem dagbarnvårdare med totalt max 30 barn. År 2025 finns i Ekoleks regi en aktiv dagbarnvårdare i Slite

med fyra barn inskrivna och ytterligare en verksamhet förväntas starta i Vall hösten 2025. Ekolek AB har möjlighet att öppna upp ytterligare tre verksamheter men huvudmannen signalerar att det är svårt att rekrytera dagbarnvårdare bland annat med anledning av en utmanande arbetsmiljö där det är svårt att hitta avlastning vid sjukdom och ledigheter.

Barn- och utbildningsnämndens bedömning är att det med anledning av låg efterfrågan samt det ansträngda ekonomiska läget fortsatt skulle vara utmanande att starta upp pedagogisk omsorg i kommunal regi. För att ändå erbjuda alternativ har Region Gotland beviljat tillstånd för pedagogisk omsorg i privat regi. Det finns även möjlighet för andra intresserade att ansöka om att starta liknande verksamhet. Nämnden bedömer att Region Gotland ger tillräckliga möjligheter för pedagogisk omsorg att etableras och att det motsvarar den efterfrågan som finns. Barn- och utbildningsnämnden beslutade att föreslå att motionen ska anses besvarad med förvaltningens tjänsteskrivelse.

Bedömning

Barn- och utbildningsnämnden beskriver i sitt remissvar att det mot bakgrund av ansträngd ekonomi, låg efterfrågan, svårigheter att garantera en god arbetsmiljö, barnsäkerhet och ekonomi inte finns skäl att starta upp pedagogisk omsorg i kommunal regi. För de familjer som önskar alternativ finns det en privat aktör som har beviljats tillstånd att bedriva pedagogisk omsorg. Det finns även möjlighet för andra intresserade huvudmän att ansöka om att starta liknande verksamheter.

Regionstyrelseförvaltningen delar barn- och utbildningsnämndens bedömning att Region Gotland redan idag ger tillräckliga möjligheter för pedagogisk omsorg att etableras och att det motsvarar den efterfrågan som finns. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det inte finns behov av att ta fram en plan för utveckling av pedagogisk omsorg på Gotland och föreslår att motionen avslås.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2025-06-10

Barn- och utbildningsnämnden 2025-10-22, § 115

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-15

Skickas till

Motionären

Barn- och utbildningsnämnden

RS § 41

Medborgarförslag. Endast vegetarisk förtäring till medarbetare

Ärendenummer: RS 2025/1656

Paragraf föregående instans: AU § 28

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget anses besvarat.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2025-08-25 där förslagsställaren föreslår att all förtäring som medarbetare inom Region Gotland bjuds på ska vara växtbaserad. Förslagsställaren skriver följande:

”Som regionanställd kan man ibland ha förmånen att bjudas på lite fika, exempelvis en macka och en kopp kaffe i samband med utbildning, trevligt!

Jag har som anställd i psykiatri fått två sådana fikar under det senaste året, vid båda serverades fralla med ost och skinka om man inte hade anmält så kallad specialkost. Jag reagerade på att Regionen serverar skinka som "basutbud" då det är väl känt att kött har negativ effekt på klimat och hälsa. Jag föreslår att all förtäring som medarbetare bjuds på ska vara växtbaserad.

Region Gotlands måltidspolicy trycker på hållbarhet och har 6 kvalitetsverktyg att ta hänsyn till och jag kan inte se att uteslutande av kött, fågel och fisk skulle göra fikan eller måltiden mindre god, integrerad, trivsamt, miljösamt, näringsriktig eller säker, tvärtom bedömer jag att vegetarisk kost skulle bidra till att alla de sex områdena tas än mer i beaktande. I måltidspolicyn står också att läsa att de nordiska näringsrekommendationerna och livsmedelsverkets riktlinjer ska utgöra grund för planering och servering av Region Gotlands samtliga måltider. Som ni säkert känner till är de senaste versionerna av respektive rekommendationer och riktlinjer tydliga i rekommendationerna gällande kött på så vis att man bör äta max 350g/vecka. Enligt siffror från Jordbruksverket är den genomsnittliga svensken ca 55 kg kött förra året (totalsiffran de anger är 80,5 men här har jag räknat bort "matfågel" då kostrekommendationerna jag hänvisar till rör rött kött) dvs. ca 3 ggr så mycket som rekommendationerna.

Att som Region servera kött till en befolkning som redan konsumerar långt över rekommenderad mängd uppfattar jag inte vara i linje med regionens egen måltidspolicy. Jag föreslår alltså att alla tillfällen av förtäring för personal eller liknande bör innebära servering av åtminstone vegetarisk, gärna helt växtbaserad mat och/eller fika”.

Region Gotlands måltidspolicy, Den goda måltiden RS 2019/958 – Hållbara måltider och mat i Region Gotland, beskriver regionens förhållningssätt och är ett styrande dokument och stöd för att kvalitetssäkra och följa upp måltider

och mat i Region Gotland. Hänsyn ska tas till hälsa, miljöpåverkan samt en långsiktig och god ekonomisk hushållning.

Ambitionen i policyn är bland annat att *"öka servering av växtbaserade rätter och animaliska produkter som främjar både hälsan och en hållbar livsmedelskonsumtion."* I policyn anges även att *"Gotland är en förebild i energi- och klimatomställningen, där måltider och mat bidrar till ekologisk hållbarhet genom medvetna val för miljö och klimat".* Samtidigt anges att *"Gotland är en nytänkande tillväxtregion med utvecklingskraft, där den offentliga måltidsverksamheten bidrar till attraktionskraft och samarbeten med gotländska producenter och leverantörer vilket bidrar till utveckling över hela ön".* Här bör poängteras att många gotländska livsmedelsproducenter levererar animaliska livsmedel.

I policyn går vidare att läsa att *"Policyn ska stimulera till dialog mellan medborgare, regionens förtroendevalda, medarbetare, verksamheter och näringsliv"* samt att *"Samtliga förvaltningar är ansvariga för att denna policy är väl känd inom den egna verksamheten, såväl avseende måltider som produceras och serveras av regionstyrelseförvaltningens medarbetare, som måltider som i förekommande fall produceras och serveras av medarbetare inom respektive förvaltning."*

Bedömning

Mot bakgrund av de ambitioner och målsättningar som uttrycks i måltidspolicyn, bedöms goda förutsättningar finnas för att inom respektive förvaltning, avdelning och verksamhet föra en dialog om hur policyns ambitioner och mål ska tillämpas inom den egna verksamheten. Ställningstaganden om att endast servera vegetariska alternativ då personal bjuds på fika är fullt möjligt.

Dock bedöms en regionövergripande riktlinje för personals mat och måltider inte vara aktuell att införa. Olika regelverk för personal och medborgare bedöms svårhanterabart. Gränsdragningen mellan vad som är mat och måltider som personalen bjuds på av sin arbetsgivare, vad som är måltider som personal intar tillsammans med de personer som verksamheten är till, för skulle kunna bli svårt att definiera i vissa verksamheter. Om exempelvis en personal i tjänst och en person som får stöd från regionens verksamheter bjuds på förtäring tillsammans, kan det bli svårt att hantera olika kostalternativ.

Att upprätta nya, kompletterande, styrdokument till befintlig måltidspolicy bedöms vara ogynnsamt kopplat till genomförbarheten såsom avseende implementering och efterlevnad i verksamheterna. Strävan bör i stället vara dialog inom den egna verksamheten. Medborgarförslaget bör dock beaktas som medskick inför kommande revidering av måltidspolicyn.

Ärendets behandling under mötet

Maya Arfvidson (MP) yrkar med instämmande av Jörgen Benzler (MP) att medborgarförslaget bifalls på så sätt att all förtäring vid interna möten och sammankomster som huvudregel ska vara vegetarisk

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningen förslag och Maya Arfvidson yrkande och finner att regionstyrelseförvaltningens förslag vinner bifall.

Protokollsanteckning:

Maya Arfvidson (M) anmäler protokollsanteckning: Miljöpartiet anser att det bör vara norm att i första hand beställa vegetariska alternativ vid fika och lättare måltider vid interna möten, utbildningar och sammankomster. Detta är ett konkret och praktiskt sätt att bidra till minskad klimatpåverkan och till att nå regionens klimat- och hållbarhetsmål, genom att minska köttkonsumtionen och främja vegetariskt.

Regionens måltidspolicy betonar hållbarhet och utgår från nationella näringsrekommendationer. Vad vi äter har stor betydelse för både människors hälsa, djurens välfärd och planetens resurser. Att minska köttkonsumtionen och öka andelen vegetarisk mat är därför ett viktigt steg mot en mer hållbar kost.

När olika förvaltningar tillämpar skilda praxis skapas otydlighet kring beställningar och specialkost. För att öka tillgänglighet, inkludering och tydlighet - särskilt för personer som av etiska, religiösa eller andra skäl inte äter kött - bör det därför vara en huvudregel att vegetariska alternativ beställs i första hand.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterad 2025-08-25

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-11

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 42

Medborgarförslag. Ge inte bort vatten på restaurang, sälj det!

Ärendenummer: RS 2025/1534

Paragraf föregående instans: AU § 29

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

I ett medborgarförslag föreslås att alla restauranger och hotell på Gotland bör sluta ge bort vatten till gäster.

Region Gotland saknar laglig möjlighet att bestämma över hur restauranger och hotell ska sätta sina priser på dricksvatten till kund. Ärendet föreslås därför avslås.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterad 2025-07-19

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-10-24

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 43 Medborgarförslag. Skänka frukt

Ärendenummer: RS 2024/2130
Paragraf föregående instans: AU § 30

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget anses besvarat.

Sammanfattning

I ett medborgarförslag föreslås, med exempel från Danderyds kommun, att det informeras om vilka verksamheter inom Region Gotland som kan ta emot färsk frukt som allmänheten vill skänka.

Oaktat den välvilliga andan i medborgarförslaget är kosthantering förenat med frågor från hanterings- och säkerhetssynpunkt. Regionstyrelseförvaltningen anser därför att någon generell ordning om hur färsk frukt skulle kunna skänkas till regionen inte kan tas fram, utan varje verksamhet bör få hantera sådana frågor utifrån sina respektive förutsättningar.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterat 2024-10-05
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-10-22

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 44

Medborgarförslag. Fliseldning av torra träd

Ärendenummer: RS 2024/2376

Paragraf föregående instans: AU § 31

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

Beträffande alla träd som torkat efter sommaren 2018 föreslås i ett medborgarförslag att de sågas ned och flisas upp för att användas i värmeverken till exempel i Visby.

Region Gotland svarar inte för tillsynen i skogliga frågor, utan det är den statliga myndigheten Skogsstyrelsen. Vid sådant förhållande bör inte regionen uttala sig om skötsel och avverkning av skog. Ärendet föreslås därför avslås.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterat 2024-11-19

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2025-10-23

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 45

Medborgarförslag. Uppdatera likabehandlingspolicyn från december 2009

Ärendenummer: RS 2025/1177

Paragraf föregående instans: AU § 32

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget anses besvarat.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2025-04-29 där förslagsställaren föreslår att Region Gotland uppdaterar sin likabehandlingspolicy från december 2009.

I förslaget står att det i likabehandlingspolicyn från 2009 har skett en vurpa. Under rubriken ”mål” i Region Gotlands likabehandlingspolicy nämns att ”Alla medarbetare i Gotlands kommun upplever sig lika behandlade oavsett kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck”. Motionären poängterar att resonemanget faller längre fram i policyn under rubriken ”jämnställdhet” då det beskrivs att ”Kommunen vidtar aktiva framtidsytande åtgärder i arbetslivet för att främja lika rättigheter och möjligheter för båda könen”.

Motionären framför ett förslag att ändra slutet på meningen ”...för båda könen” för att inte vara en motsättning till den i policyn tidigare formuleringen ”sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck”.

Arbetsgivaren vill verkligen betona att likabehandling är en viktig fråga för Region Gotland. De bestämmelser som finns idag i diskrimineringslagen ställer inga krav på att arbetsgivare ska ha en likabehandlingsplan. Istället ställs krav på att arbetsgivare med fler än 25 anställda ska arbeta aktivt och inom ett antal områden: arbetsförhållanden, löner och anställningsvillkor, rekrytering och befordran, kompetensutveckling och utbildning samt arbete och föräldraskap.

Inom Region Gotland pågår ett ständigt arbete som syftar till förbättringar inom flera olika områden. Som exempel kan nämnas ”Riktlinje för kränkande särbehandling”, att följa Arbetsmiljöverkets krav på att skyddsutrustning ska vara anpassat till medarbetare personligen, lönekartläggningar och löneanalyser, kompetensbaserad rekrytering, att medarbetarundersökningen innehåller frågor om någon känner sig diskriminerad och att det i det årliga medarbetarsamtalet ställs fråga om arbete och föräldraskap. Arbetet behöver hela tiden utvärderas och utvecklas för att hålla en hög ambition.

Arbetsgivaren anser att likabehandlingspolicyn i dagsläget är föråldrad men att vid en eventuell framtida revidering av policyn tas motionärens synpunkt i beaktande.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att medborgarförslaget kan anses vara besvarat med denna redogörelse.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterad 2025-04-29

Tjänsteskrivelse regionstyrelseförvaltningen 2026-01-16

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 46 Medborgarförslag. Klimatråd på Gotland

Ärendenummer: RS 2025/1361

Paragraf föregående instans: AU § 33

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget anses besvarat.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2025-06-08 där förslagsställaren föreslår att medborgarna genom ett organiserat medborgarråd, ett så kallat klimatrådslag, ska ges möjlighet att ge förslag till klimatpolitik på Gotland.

Förslagsställaren vill genomföra ett klimatråd på Gotland likt det pilotprojekt som föreningen *Klimatriksdagen* (ideell och partipolitiskt oberoende) genomförde, bemannade och bekostade (finansiering från Svenska Postkodlotteriets Stiftelse) under 2024 i tre svenska kommuner (Malmö stad, Borås stad och Sollefteå kommun). Föreningen Klimatriksdagen bistod även med finansiering av erforderlig personal.

Klimatrådslag är ett sätt att inkludera ett urval av medborgare i att ta fram förslag som bidrar med inspiration till fortsatt miljö- och klimatarbete. I de tre genomförda rådslagen förefaller många förslag koppla till pågående eller planerade insatser i kommunerna men rådslaget efterfrågar ett ökat tempo. Det ligger ett omfattande arbete bakom de tre genomförda klimatrådslagen. Att nå ut till den breda allmänheten, särskilt till unga vuxna, var en utmaning i pilotkommunerna liksom att rekrytera rättvist. Många av de som deltog i rådslagen var redan aktiva inom klimatfrågan.

Förslagsställaren beskriver inte hur förslaget ska finansieras. Det betyder av allt att döma att det arbete som föreningen Klimatriksdagen bekostade åt de tre pilotprojekten kommer att bli Region Gotlands ansvar och kostnad. Uppdraget innehåller vad Region Gotland kan utläsa arbetsuppgifter som planering, informationsspridning och marknadsföring av klimatrådslag, rekrytering av deltagare, framtagande av utbildning samt genomförande av klimatrådslag inklusive förträffar och efterarbete. Resursmässigt skulle detta innebära ett mycket stort åtagande från Region Gotlands sida.

Klimatomställningen är angelägen och komplex. Region Gotland värdesätter medborgarnas engagemang i samhällsutvecklingen och i klimatfrågan, som är en av mänsklighetens största utmaningar. Det är positivt att många, såsom förslagsställaren, vill bidra till att lösa klimatfrågan.

Region Gotlands arbete med klimatfrågan i nuläget utgår från de övergripande målen i den regionala utvecklingsstrategin *Vårt Gotland 2040* och dess genomförandeprogram. Klimat och energi är genom regionfullmäktiges prioritering i Region Gotlands styrmodell en central del i koncernen

styrstruktur. För det externa arbetet finns idag ett genomförandeforum, *Forum för tillväxt, klimat och miljö*, och för det interna arbetet finns *Nätverk för klimat och energi*.

Flera delar av Region Gotlands verksamhet arbetar idag aktivt med det som medborgarförslaget lyfter fram som syftet med insatsen, exempelvis Energicentrum Gotland. Energicentrum har även en medborgarstol där de årligen erbjuder en gotlänning att vara med och påverka i klimat- och energifrågor.

Region Gotland är sedan 2024 aktiva inom Viable Cities innovationsprogram för Klimatneutrala städer 2030 som drivs genom projektet Klimatneutrala Gotland som samlar regionala och lokala aktörer i ett gemensamt arbete för att påskynda klimatomställningen. Medborgarengagemang är en del i arbetet med Klimatneutrala Gotland, vilket är ett verktyg för Region Gotland att fånga det förslaget avser.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att medborgarförslaget ska anses besvarat. Region Gotland uppskattar denna typ av initiativ och tar tacksamt emot förslag på utvecklade arbetssätt.

Förvaltningens bedömning är att Region Gotland har arbetssätt och verktyg för att arbeta med klimatfrågan och förvaltningens förslag är att fortsätta arbeta med dessa i stället för att addera ytterligare som det inte finns resurser för att genomföra.

Ärendets behandling under mötet

Jörgen Benzler (V) yrkar med instämmande av Maya Arfvidson (MP) och Johan Malmros (C) bifall till medborgarförslaget.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Jörgen Benzlers yrkande och finner att regionstyrelseförvaltningens förslag vinner bifall.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterad 2025-06-08

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-18

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 47

Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen

Ärendenummer: RS 2024/873

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har sammanställt en uppdragslista för uppdrag som är beslutade av regionstyrelsen. Uppdragen följs upp och redovisas vid varje regionstyrelsesammanträde. Uppdragens status redovisas utifrån färgerna grönt, gult, rött och vitt.

Grönt betyder att uppdraget följer beslutad tidplan. Gult betyder att det finns viss avvikelse mot beslutad tidplan och rött betyder att det finns en stor avvikelse mot beslutad tidplan. När uppdraget har markerats som gult eller rött kommer en ny tidplan att föreslås. Ett uppdrag som ännu inte har fått en tidsplan kommer att vitmarkeras.

Rödmarkerad text i uppdragslistan indikerar att texten lagts till eller reviderats sedan den senaste redovisningen i regionstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Uppdragslista daterad 2026-01-22

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-01-20

RS § 48 Individrapportering av ej verkställda beslut 2025

Ärendenummer: RS 2025/1421

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Socialnämndens rapportering tas emot.

Sammanfattning

Socialnämnden har enligt 34 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL), 28 f § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och 12 kap 3 § kommunallagen (KL) skyldighet att till Inspektionen för vård och omsorg (IVO), regionens revisorer samt regionfullmäktige rapportera in gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader från beslutsdatum. Skyldigheten omfattar att rapportera in avbrott i verkställigheten, om beslutet inte har kunnat verkställas på nytt inom tre månader från dagen för avbrottet. Rapporteringen till IVO görs på individnivå och sker en gång per kvartal. Som en yttersta konsekvens kan IVO hos förvaltningsrätten ansöka om att en särskild avgift döms ut om beslutet ej verkställts inom skälig tid.

Rapporter har lämnats från omsorgen om personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorgen samt äldreomsorgen. Rapporteringen till IVO är gjord innan denna sammanställning skickas som rapport till socialnämnden. Efter beslut i socialnämnden överlämnas rapporten och socialnämndens beslut till regionfullmäktige och revisorerna. Socialförvaltningen har rapporterat 34 beslut som inte har verkställts inom tre månader.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att socialnämndens rapport kan tas emot.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-10-28

Socialnämnden 2025-12-03 § 236

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-16

Skickas till

Socialnämnden

RS § 49 Redovisning obesvarade motioner 2026

Ärendenummer: RS 2026/61

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Av regionfullmäktiges arbetsordning framgår att regionfullmäktige två gånger per år ska få en redovisning av de motioner som ännu inte beretts färdigt. Detta ärende syftar till att redovisa nuläget för obesvarade motioner.

Enligt kommunallagen (2017:725), 5 kap 35 §, ska en motion om möjligt beredas på sådant sätt att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes.

Utifrån uppdrag givet av regionfullmäktige 2024-02-21, § 11 samt för att underlätta arbetet och ge organisationen en överblick av pågående motioner, har ett arbete med att strukturera och organisera samtliga obesvarade motioner genomförts. Regionkansliet har kontaktat respektive ansvarig avdelning för att delge information om vilka pågående motioner varje avdelning har att hantera, inhämtat statusrapport/tidsplanering för återrapportering av motionerna samt informerat om att de motioner som är över ett år gamla eller börjar närma sig ett år gamla behöver prioriteras. Arbetets resultat framgår i bifogad balanslista, som är strukturerad enligt följande:

- Grön statusruta indikerar att motionen är mindre än ett år gammal, under handläggning.
- Röd statusruta indikerar att motionen är över ett år gammal, under handläggning.
- Gul statusruta indikerar att motionen är under politisk behandling.

Syftet med färgkodning är att enkelt få en överblick av motionernas status. Samtliga motioner på balanslistan är fördelade till ansvarig nämnd.

På balanslistan daterad den 7 januari 2026 finns totalt 21 obesvarade motioner. Motionernas status fördelar sig enligt följande:

- 11 motioner är grönmärkade, alltså mindre än ett år gamla under handläggning.
- 2 motioner är rödmärkade, alltså över ett år gamla under handläggning.
- 8 motioner är gulmärkade, alltså under politisk behandling.

När regionfullmäktige senast fick en redovisning av de motioner som ännu inte beretts färdigt, 2025-09-22, § 158, var antalet obesvarade motioner på

balanslistan 20. Av dessa var 8 motioner grönmarkerade, 8 motioner rödmarkerade och 4 motioner gulmarkerade.

Samtliga av de rödmarkerade motionerna har vid härvarande redovisning en tidsplan för återrapportering.

Arbetet med att strukturera och organisera obesvarade motioner planeras att fortsätta och kontinuerligt följas upp.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-16

Balanslista obesvarade motioner 2026-01-07

RS § 50 Redovisning obesvarade medborgarförslag 2026

Ärendenummer: RS 2026/62

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Ärendet är en redovisning av obesvarade medborgarförslag. Av regionfullmäktiges arbetsordning framgår att regionfullmäktige två gånger per år ska få en redovisning av de medborgarförslag som ännu inte beretts färdigt.

Enligt kommunallagen (2017:725), 5 kap 35 §, ska ett medborgarförslag om möjligt beredas på sådant sätt att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att medborgarförslaget väcktes.

Utifrån uppdrag givet av regionfullmäktige 2024-02-21, § 11 gällande arbete med obesvarade motioner, har regionstyrelseförvaltningen också genomfört ett arbete med att organisera och strukturera obesvarade medborgarförslag. Samtliga nämnder har fått påminnelse om återkoppling till regionkansliet med en tidsplanering av de medborgarförslag som är äldre än 1 år och ej hanterade.

Förteckning över alla medborgarförslag under beredning är utformad årsvis. Förteckningen är strukturerad enligt följande:

- Grön statusruta indikerar att medborgarförslaget är mindre än 1 år gammal, under handläggning.
- Röd statusruta indikerar att medborgarförslaget är över 1 år gammalt, under handläggning.
- Gul statusruta indikerar att medborgarförslaget är under politisk behandling alternativt beslutad i nämnd och på väg till regionfullmäktige för slutredovisning.

Syftet med färgkodning är att enkelt få en överblick av medborgarförslagens status och på så vis kunna se vilka medborgarförslag som är i behov av att prioriteras. Samtliga medborgarförslag på balanslistan är fördelade till ansvarig nämnd.

På balanslistan daterad den 14 januari 2026 finns totalt 116 medborgarförslag. Medborgarförslagens status fördelar sig enligt följande:

- 64 medborgarförslag är grönmärkade, alltså mindre än ett år gamla under handläggning.
- 35 medborgarförslag är rödmärkade, alltså över ett år gamla under handläggning.

- 17 medborgarförslag är gulmarkerade, alltså under politisk behandling alternativt beslutade i nämnd och på väg till regionfullmäktige för slutredovisning.

När regionfullmäktige senast fick en redovisning av de medborgarförslag som ännu inte beslutats, 2025-09-22, RF § 159, var antalet obesvarade medborgarförslag på balanslistan 140 varav 32 av dessa hade inkommit för över ett år sedan.

Arbetet med att strukturera och organisera obesvarade medborgarförslag planeras att fortsätta och kontinuerligt följas upp, med målet att samtliga medborgarförslag ska besvaras inom ett år från det att de väcktes.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-01-14

Balanslista obesvarade medborgarförslag 2026-01-14

RS § 51

Val. Personalutskottets ledamöter och ersättare

Regionstyrelsens beslut

- Följande ledamöter och ersättare väljs till Personalutskottet perioden 2026-01-01-2026-10-14.

Ledamöter

S	Meit Fohlin, ordförande
S	Thomas Karlström
S	Håkan Ericsson
M	Andreas Unger, 1:e vice ordförande
C	Johan Malmros, 2:e vice ordförande
C	Eva Ahlin
V	Saga Carlgren

Ersättare

S	Filip Reinthag
S	Oscar Lindster
S	Jenny Larsson
S	Katrina Ansarfwe
S	Lena Broén
S	Greger Eneqvist
S	Caroline Kalass

att i nu nämnd ordning inträda vid förbinder för ordinarie i S-gruppen.

M	Sara Unger
M	Mariette Nicander
M	Lina Runander
M	Mårten Silvén
M	Rolf Öström

att i nu nämnd ordning inträda vid förbinder för ordinarie i M-gruppen.

C	Fredrik Gradelius
C	Bibbi Olsson
C	Dan Rådström
C	VAKANT

att i nu nämnd ordning inträda vid förbinder för ordinarie i C-gruppen.

V	Jörgen Benzler
MP	Maya Arfvidson
MP	Micke Seid

att i nu nämnd ordning inträda vid förbinder för Saga Carlgren (V).

KD VAKANT
L Anna Hrdlicka
SD Lars Engelbrektsson
SD Per Vretling

Maya Arfvidson (MP), Anna Hrdlicka (L), Lars Engelbrektsson (SD) och Sara Lidqvist (KD) kallas till personalutskottets sammanträden.

Vid ytterligare förhinder ska ersättarna inkallas ur respektive förhandlingsgrupp, S-M-gruppen, C-KD-L-gruppen respektive V-MP gruppen i den ordning de upptas i detta protokoll. Därefter skall ersättare inkallas i den ordning de upptas i detta protokoll.

Sammanfattning

Syftet med ett personalutskott för Region Gotland är att ta ett övergripande ansvar för bland annat medarbetarnas arbetsmiljö och delaktighet. Utskottet skall ha 7 ledamöter och 23 ersättare.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på förslaget och finner att det bifalls.

RS § 52 Anmälan av delegationsbeslut

Regionstyrelsens beslut

Följande beslut, som fattats med stöd av delegation, läggs till handlingarna:

- Delegationsbeslut, Förändring i attestförteckning, regionstyrelseförvaltningen, 2026.
 - Delegationsbeslut, Ordförandebeslut, Förstudie - satellitbaserad kommunikation, RS 2025/2455.
 - Delegationsbeslut, Ordförandebeslut, Marknadsundersökning av svartfiber från fiberföreningar på Gotland, RS 2025/2454.
 - Delegationsbeslut, Ordförandebeslut, Fibernät Gotland - strategi 2026–2031, RS 2025/2453.
-

RS § 53

Information. Vissa inkomna handlingar

Sammanfattning

Information om följande inkomna handlingar tas emot:

- Minnesanteckningar Ägarmöte Gotlandshem, 2025-03-05.
- Minnesanteckningar Ägarmöte Gotlandshem, 2025-09-10.
- Minnesanteckningar Ägarmöte Gotlandshem, extrainsatt, 2025-10-31.
- Minnesanteckningar Ägarmöte Wisby Strand Congress & Event AB, 2025-09-10.
- Minnesanteckningar Ägarmöte Gotlands filmfond, 2025-03-07.
- Minnesanteckningar Ägarmöte Gotlands filmfond, 2025-10-17.
- Mötesanteckningar Ägarmöte Gotland Grönt Centrum AB, 2025-03-17.
- Mötesanteckningar Ägarmöte Gotland Grönt Centrum AB, 2025-10-14.
- Protokoll Centrala samverkanskommittén 2025-10-21.
- Protokoll Centrala samverkanskommittén 2025-11-14.
- Protokoll Centrala samverkanskommittén 2025-12-05.
- Protokoll Pensionärsrådet 2025-11-13.
- Regionstyrelsens årshjul 2026.

RS § 54 **Regiondirektörens information**

Ärendenummer: RS 2024/1340

Sammanfattning

Regiondirektör Stefan Hollmark informerar regionstyrelsen om följande:

- Vattensituationen i Visby.
- Jul & Nyår.
- Ordförande Gotlands filmfond.
- Stärkt tandvård på Gotland.
- Tekniska nämndens beslut i korthet.
- Sammanslagning av gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.
- GotlandsHem och Bingan IF.
- Gotlandshem och företaget ByggConstruct.
- Bokslut Regionstyrelseförvaltningen.